

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-Lapásos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, március 24.

Mai számunk főbb közleményei:

- Venerettk: A katrincák és a közjog.
- Külföldi gyártmányok magyar köntésben.
- Parkettgyár Aradon.
- As aradi háziarad ünnepe.
- A királyiértő diákok.
- Szerelem a kórházban.
- Václ élmények. Irta: Deutsch Jenő.
- A gyűlékezési jog megszerítése.
- A babona áldozata.
- Segédjegyzőből pénzhamisító.
- Zsúr-témák.
- Elítélt aradi képviselő.
- As irodalmi zsúr.
- Ausztria és a magyar műkincsek.
- Pénzhamisító rendőrség.
- Egy trónörökös kalandja.
- Tárcs: Montecarlói történet. Irta: Heltai J.
- Csarnok: Vojtek Chronica letartóztatása.
Irta: Przerwa Telmajer Kázmér.

A katrincák és a közjog.

Arad, március 23.

Az aradi románoknak vendégük volt a minap. Csak annyit tudunk róla, hogy Cosma Máriának hívják. Nagyszébenből való s így bizonyára a románok között nagy tekintélyben élő Cosma-családnak tagja. Utjának, a mint a román lapok írják, az volt a célja, hogy Aradon a román népeletre, népszokásokra vonatkozó tárgyakat gyűjtsön és gyűjtesse, amelyeket a bukaresti kiállításnak e célra felállítandó pavillonjában állítanak ki. Cosma Mária asszonyt az aradi románok vezető emberei és asszonyai, közöttük maga Papp I. János püspök, nagy szíveséggel

fogadták s megígérték, hogy a kezére járnak. A vendég ezután ugyanily járatban Radnára ment.

A nemzetiségi ügyeket sokkal objektivebb szemmel szoktuk nézni, hogy sem minden román akciót gyanus tekintettel kísérjünk, s minden kékipirosárga pántlikáról lázadást sejtünk. Hiszen a legsovnebb politikát is követni lehet anélkül, hogy a nemzetiségekben folyton izgató és rendbontó törekvést akarjunk fölfedezni. Cosma Mária asszonyt, ha egyéb dolgai nem adnak rá okot, aradi látogatásának célja semmi esetre se avatná a nemzetiségi eszme amazonjává. Hiszen ilyen mértékkel megítélés alá esnek az aradi Kölcsey-egyesület is, amelynek monografia-bizottsága szintén foglalkozik román etnografiával, s hivatalos megbízatást is adott Alexi György tanárnak, hogy Aradmegye román néprajzát írja meg. S magában az etnografiát, ha bizonyos nemzeti érzéseket gerjeszt is, nem lehet oly tudománynak tekinteni, a melyet politikai célok jármába lehetne fogni.

Hanem a dolognak van egy etikett-hibája, — amely valójában sokkal több az etikett-hibánál. Az etnografia-tárgyakat, a melyeket Magyarországon gyűjtenek, egy külön e cél szolgáló pavillonban fogják elhelyezni. A bukaresti kiállítás pedig Magyarország hivatalosan részt vesz, a magyarországi csoport rendezésével pedig a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége bízott meg. Ami tehát ebben

a csoportban lesz, az fogja hivatalosan képviselni Magyarország iparát, mezőgazdaságát, népét. Alig hisszük, hogy Cosma Mária asszony, vagy a nőegyesület, a melyet ő képvisel, a Gyáriparosok Szövetségével lenne összekötötésben, s a hivatalos magyar csoport pavillonjának száná ezt a gyűjteményt. Hiszen a román lapközlemények is azt mondják, hogy ez a „mi pavillonunkban“ állítatik ki. Tehát az idegen, aki a bukaresti kiállítást végigtekinti, lát egy pavillont, amely Magyarországot képviseli, s lát egyet, amely magyarországi tárgyakból áll ugyan, de mégse Magyarországot képviseli. Hanem — Kis Romániát.

Nem keresünk csomót a kákán, nem érzékenykedünk, amikor erre a hibára utalunk. Mindenki tudja, hogy a külföld alig ismeri Magyarországot közjogi helyzetét. Ha minden egyetemen tanszéket nyitnának ennek a magyarázására, akkor is megesnének az oly felületességek, a minők Tissot idejéről híresek. Most pedig Popovici C. Aurél ur a világot telekürtöli a Gross-Oesterreich eszméjével, amely Magyarországot földarabolja a némelek, horvátok, tótok, románok, szerbek és a rusznyákok között, csak ép a magyaroknak nem hagy semmit. Aki látja, hogy a hivatalos Magyarországot az állam patronátusa alatt külön sátor képviseli, — s e mellett van külön magyarországi román pavillon: az, ha a viszonyokkal nem ismerős, könnyen hiheti, hogy Magyar-

Montecarlói történet.

Irta: Heltai Jenő.

Most, hogy a monakói fejedelem elcsapta az ő harminchat emberből álló kitűnő és rettenthetetlen hadseregét, eszembe jut egy montecarlói történet, amelyet pár esztendő előtt Párisban hallottam. Az elbeszélő egy orosz gróf volt, nagyon komoly és megbízható ember, aki életének a felét a montecarlói játékbankban töltötte és saját találmányu rendszere szerint minden esztendőben leadott a banknak százezer frankot. Ennek ellenértéke gyanánt minden esztendőben hozott onnan egy kis történetet vagy legalább is egy jóízű adomát. Ő mondta el a következő esetet is:

— Egy barátom, Andrejevics Szergej, kapitány volt a „Katalin cárnő“ nevű orosz hadihajón. A „Katalin cárnő“ a guatemalai bonyodalom következtében az olasz partokon cirkált és e cirkálása közben valami baleset érte. Valamiije eltörtött, hogy miije, azt nem tudom, én nem vagyok tengerész. Elég az, hogy a hajó Triesztbe ment, ahol is három napig vesztegelt. A hajógyárnak ennyi idő kellett a hajó kijavítására.

Andrejevics Szergej az első napon reggel nyolc órakor megnézte Trieszt nevezetességét és reggel kilenc órakor már pokolian unatkozott. Hogy ő három napot itt töltsön Triesztben, ezt szinte lehetetlennek látta. Mert olyan a hajós, hogy a vizen megvan akár esztendőnkig is,

de szárazon nincs türelme és szereti a változatosságot. Tíz órakor tehát elhatározta, hogy ő bizony elmegy Monte-Carlóba, hánha lehet ott valamit csinálni? Nagyobb biztonság okáért elvitte magával a hadipénztárt is, kerek számban 500.000 frankot, a „Katalin cárnő“ egész vagyonát. Csak a közpénztárban hagyta meg a benne lévő summát.

Az 500.000 frankkal fölfegyverkezve, elrobogott Monte-Carlóba, ahol rögtön megérkezése után jelentékeny forgalmat csinált. Eleinte a rouletten játszott, de minthogy itt nem tudott boldogulni, csakhamar átlért a trénte et quarantara. Miután a szerencse itt sem akart rámosolyogni, visszatért a roulettehez. A végén elvesztette az egész hadipénztárt és akkor visszatért Triesztbe. Még csak nem is készt, harmadnapra, két órával a hajó elindulása előtt Triesztben volt, mintha mi sem történt volna és mintha a „Katalin cárnő“ vagyona még mindig ott feküdnék a vasláda fenekén. Csak akkor, amikor a hajó elgőzölgött Triesztből, hogy tovább folytassa cirkáló-utját, akkor kezdett azon tűnődni, hogy voltaképen mit csináljon ő most?

Mert hát valamit kellett csinálnia, az bizonyos. Félmillió frankot még Oroszországban sem lehet szó nélkül elcsikkasztani, különösen nem egy egyszerű tengerésznek. Szerencsére a kérdés megoldása nem volt égető, hiszen egyelőre a tengeren cirkált, még pedig a lehető legnagyobb óvatossággal, kerülvén a más orosz hajókkal való fölösleges érintkezést.

— A végén, ha minden kötél szakad, — mondta magában Andrejevics Szergej, — főbe lövöm magam, ahogy férfibe és katonához illik.

Ebben meg is nyugodott, mert egyelőre nem tudott okosabb megoldást. Minden attól függött, meddig tart a guatemalai bonyodalom és meddig szabad neki minden ellenőrzéstől menten, a „Katalin cárnő“-vel a tengeren kószálnia?

A szerencse, amely a monte-carlói játékbankban olyan rosszul bánt vele, ezuttal mintha jóvá akarta volna tenni azt, amit elvett. Nemcsak a guatemalai bonyodalom huzódott az idők végtelenségéig, de egy külön rendelet ismét Triesztbe kormányozta a „Katalin cárnő“-t. A hajónak itt be kellett várnia Iván nagyherceget, aki öt hat nap alatt volt odaérkezendő.

— Ez az Isten uja, — mondta a kapitány és Triesztből ismét elment Monte-Carlóba. Ezuttal azonban nem ment egyedül, magával vitte két tisztársát: Marloff és König tengerész-hadnagyokat. Az egész uton ittak és amikor a mámor földhöz vágta őket, a kapitány elmondta tisztársainak, hogy bizony elroulettezte a „Katalin cárnő“ egész vagyonát.

— Mit gondoltok, hecstelen ember vagyok? kérdezte a kapitány.

— Nem vagy beestelen ember, Andrejevics Szergej, — mondta Marloff hadnagy; — csak nem tudsz kártyázni. Ha az én kezemben lett volna az a pénz...

országban a románok külön, önálló részt alkotnak, a melyeknek a külföldön külön képviselő jár.

Magában az is furcsa, hogy a román kormány, amely megtagadta a Gyár- iparosok Országos Szövetségének azt a kérelmét, hogy Magyarország ipara részére nagyobb helyet bocsásson rendelkezésre, mint amelyet e célra szántak, (s amely a legkisebb az összes résztvevő államok csoportjai között) most külön pavillont, vagy legalább is külön helyet ad a magyarországi románoknak. Mert az nem javítaná a helyzetet, ha a gyűjtemény, a melyért a román nők dolgoznak, nem foglalna külön pavillont le, hanem a Románia néprajzának szánt pavillon egy része lenne; ez meg egyenesen annak a látszatát viselné, hogy a magyarországi román vidékek és Románia között bizonyos közösség áll fenn, ami megingt közjogi sérelem volna. De ha a magyarországi románok olyan őszinte hűvei az állameszmének, mint a minőknek vallják magukat, akkor ne keressenek és ne adjanak alkalmat a félreértésekre, a téves és a magyar államiséget bántó fölfogásokra, hanem a bukaresti kiállításon vegyenek ott részt, ahol a hivatalos Magyarország részévé lesz a helye.

Talán lesznek a románok között, akik lovagiatlanságot sűtnék ránk, a miért asszonynevet támadunk meg. Dehogyan; se Cosma Máriát, se egyéb asszonyokat meg nem támad senki. Tőlük, asszonyoktól nem lehet kívánni, hogy közjogi tapintattal vizsgálják a dolgokat, mielőtt valamit cselekszenek, — s abban a világért se látunk hazaárulást, ha a pernyáival katrincákat, a gainai kűrtöt, a batucai ködméntés a guravóji lányok himzett ingeit a bukarestieknek megmutatják. Hanem a román férfiak, akiknek ezen dolog intézésében részük van, tegyenek arról, hogy a néprajzi gyűjtemény, amely a magyar föld lakóinak viseletére, életére vonatkozik, Magyarország pavillonjában jusson közszemlére. +

Külföldi gyártmányok magyar köntösben.

(Az Iparjogvédelmi egyesület felhívása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 23.

Az aradi és aradmegyei nők iparpártoló mozgalma nálunk különös aktualitást ad annak a felhívásnak, a melynek közlésére a Magyar Iparjogvédelmi Egyesület kér bennünket.

A felhívásnak az a célja, hogy ne elégedjünk meg azzal, hogy mindenütt magyar iparcikket követelünk, de ügyeljünk arra, hogy magyar hangzású név, vagy magyar színek alatt külföldi gyártmányt ne sózzanak ránk.

A felhívás így szól:

Magyarország hazafias nagyközönségéhez!

Abban az aránytalan küzdelemben, amelyet gyermekkorát élő gyöngye iparunknak a külföldi iparával kell vívnia, amelyet még csak küzdelemnek sem — hanem legföljebb küzdésnek — lehet nevezni: minden lényezőnek, amely a magyar ipart erősíti, fokozott jelentősége és az ország jóléte szempontjából túl nem becülhető hordereje van.

Eznek tudatában cselekszik a magyar közönség, midőn hazafias érzése és természetes belátása szerint legalább hasonló feltételek mellett a magyar gyártmányt részesíti előnyben, mert a magyar anyaföld termékét és a magyar honfitárs kezének munkáját fizeti meg benne.

A külföldi ipar is felismerte azonban ennek a tényezőnek a jelentőségét és be nem érve mindenképen kedvezőbb helyzete nyújtotta előnyökkel, a magyar ipart ettől az ugyiszólván egyetlen támaszától is megfosztani törekszik. A külföldi árucikkeknek igen nagy része hamis magyar mezben, oly csomagolásban, oly jelvényekkel, feliratokkal stb. kerül hazánkban forgalomba, amelyek a gyanútlan fogyasztóközönségben azt a benyomást keltik, hogy honi eredetű iparcikkal van dolga.

A világgazdaságban elfoglalt pozíciók kölcsönösségen alapszik; távol áll tehát tőlünk a küldi ipar szabad versenye és jogos magatartása ellen támadást intézni, de sem a belföldön, sem a külföldön nem emelkedhetik hang az ellen, hogy jogellenes és a verseny tisztességét sértő üzelmekkel szemben a törvényes jogrend adta eszközöket alkalmazunk és védelmre kelünk a kijátszott magyar iparnak, a félrevezetett magyar fogyasztóközönségnek.

Felhívjuk tehát a magyar iparosságot, a

magyar kereskedő-világot és a hazafias magyar közönséget, hogy minden tudomásukra jutó esetet jelentsenek be a Magyar Iparjogvédelmi Egyesületnek.

Kifogás alá esnek a külföldi iparcikkek, ha rajtuk ily feliratok láthatók: „honi ipar”, „hazai gyártmány”, ha azokon előle jelszavak olvashatók: „Hungária”, „Pannónia”, „Transsylvania”, „Honvéd”, „Turui”, „Csikós”, „Csárdás” stb.: ha a magyar történelmeiből vett neveket viselnek, mint pl.: Hunyadi, Rákóczy, Széchényi, Kossuth, Deák stb., ha a magyar címernek egyes alkotó részeit, Petőfi-Kossuth szobrát; — a honvédszobrot, a parlamentet, a „Vérszerződés”, a „Honfoglalás” jelenetét stb. ábrázolják, nemzeti színű jelvényeket, szalagot, kokárdát stb. tartalmazznak, vagy más hasonló adatokkal tévesztik meg a vevőközönséget. A bejelentést, amelyhez lehetőleg a hamis jelzéssel ellátott árucikkek vagy csomagolásának egy példányát is kérjük mellékelni, az egyesület ügyésznél (ifj. Chorin Ferenc dr., V. Sas- utca 14.) vagy titkárnál (Fazekas Oszkár dr., VII., Kertész utca 88.) kell megtenni.

Az egyesület minden esetben a saját hatáskörében — ha lehet békés úton, ha kell a törvényes megtorló eszközök igénybevételével — meg fogja tenni a szükséges lépéseket, hogy a panasz tárgyává tett visszaélés véget érjen.

A magyar iparjogvédelmi egyesület nevében:
dr. Nagy Ferenc, dr. Fazekas Oszkár,
t. b. elnök, titkár.

Az aradi házezred ünnepe.

(A mortarai ütközet évfordulóján.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 23.

Az aradi cs. és kir. 33. gyalogezered ma délelőtt ünnepelte az Osztrákországban Mortara és Novarra faluk között vívott győzedelmes ütközet évfordulóját. Az ünnepélynek — mint már a tavalyi is — egyszerű formái voltak; csupán a tábori misét és a diszkvionulást tartották meg, míg azok a látványosságok és játékok, amelyeket az ezred előző években nagyszámú polgári közönség jelenlétében rendezni szokott, az idén elmaradtak.

A Dietrich Albert ezredes parancsnoksága alatt a disztérre kivonult ezred elsőben tábori misét hallgatott, amelyet Allersdorfer Gyula katonai lelkész szolgáltatót. Mises után Dietrich

— Nekem van egy biztos módszerem, — nyögte Konig hadnagy, de a módszert nem közölte senkivel, mert nyomban e kijelentés után elaludt.

Monte-Carlóban a három tiszt jelentkezett a bank igazgatóságánál.

— Vagy tíz nap előtt minden pénzemet elvesztettem — mondta Andrejevics Szergej kapitány.

— És most utiköltséget kér?

— Igen. Oszázezer frankot . . .

— Az igazgató helyettese finoman mosolygott:

— Mennyit méltóztatott veszíteni?

— Oszázezer frankot . . . minden croupier megmondhatja önnek!

Monte-Carlóban azok a szegény emberek, akiket a balvégzet az igazgatóság könyöradományával utaztat hazára, a croupier emlékezőtehetségétől függenek. Mielőtt a bank alkalmazását ad nekik, végig kell járniuk a termeket, amelyekben valaha a roulett golyójának a perdülését lesték. A croupier megmondják: játszott-e az illető, hogyan játszott, mennyit nyert, mennyit veszített? Ehhez méri az igazgatóság az utiköltséget.

Andrejevics Szergej kapitányról is elmondták, hogy igenis ismerik, játszott, nagyban játszott, nagyban veszített, az is meglehet, hogy ötszáz ezer frankot veszített. Oszázezer frank utiköltséget azonban senkinek sem ad a bank, még annak sem, aki százszor annyit hagyott. Nem adott Andrejevics Szergej kapitánynak sem. Le akarák főzni rongyos ezer frankkal és finoman mosolygottak hozzá.

A kapitány azonban nem mosolygott, hanem komoran szóló tisztársaihoz:

— Önök hallották uralim! Szerettem volna békésen elintézni a dolgot, de ha nem megy, úgy is jó . . .

Es odaállt az igazgató elé:

— Nekem kell az ötszáz ezer frank . . .

— Nem az én pénzem volt . . . időgen pénz volt . . .

Az igazgató vállat vont:

— Sajnálom.

Andrejevics Szergej meghajította magát.

— Vissza fogok jönni a pénzért . . . de nem így . . . hajjon!

Az igazgató, aki ennél nagyobb viharokat is látott már, udvarias hidegséggel mondta:

— Mindig örülni fogunk a szerencsének!

É: a három tengerésziszt visszament Triesztbe. Most már Andrejevics Szergej nagyon is tudta, hogy mit fog csinálni. Egyszerűen levonul a „Katalin cárnő”-vel Monte-Carlo alá és bombázni fogja a várost.

Szépen összelövi a kaszinót, a gyönyörű hoteleket, hadd pusztuljon el minden, ha már neki is el kell pusztulnia. Neki most már ugyanis mindegy! A két hadnagy mindenben igazat adott neki.

A szerencse, amely most már ugylátszik, hódoló szolgálójává szegődött, újabb meglepetéssel kedveskedett neki. Iván nagyherceg ugyanis nem jött el, ellenben egy másik sürgős rendelet Guatemalába, a bonyodalom színhelyére vezényelte a „Katalin cárnőt.”

A hajó elment Guatemalába és ott maradt négy hónapig, mindaddig, míg a bonyodalom csomóját meg nem oldották és az orosz-olasz konfliktus békésen befejeződött. Oroszország kapott egy darabot Kinából és ezzel a dolog el volt intézve. Andrejevics Szergej kapitány hazajöhett. Hazára is jött.

— Ami késik nem múlik, — mondta, amikor Monte-Carlo alatt megállt. És Marloff és Konig hadnagyokat beküldte a bank igazgatóságához.

Az igazgató ugyanazzal a finom mosolylyal fogadta őket, amelyet egyszer már volt alkalmuk látni.

— Andrejevics Szergej kapitány, — kezdte Konig hadnagy.

— Emlékszem, — bólintott nyájasan az igazgató.

— A kapitány bocsánatot kér, hogy igéretét csak most válthatja be, de közben sürgős dolga akadt Guatemalában, ahonnan e pillanatban érkezett meg. Most itt van . . . a hajóval!

— Szép, nagyon szép, — szól az igazgató.

— A hajó az öbölben van. És amennyiben a bank igazgatósága délután három óráig vissza nem fizeti a kapitány ötszáz ezer frankját, megkezdjük a bombázást.

Az igazgató a székre roskadt:

— Tessék? — kérdezte sápadan.

— A bombázást, — ismételte Marloff hadnagy. — Összelöjjük Monte-Carlot. Nekünk ugyanis mindegy! A mi életünk úgy sem élet. Minket ugyanis főbelőnek, ha már ugyan magunk nem végzünk magunkkal. Hátha már el kell mennünk, hadd pusztuljanak el önök is! . . . Ajánljuk magunkat.

— Az igazgató mosolyogni próbált:

— De uralm . . . önök tréfálnak . . .

Konig hadnagy odavezette őt az ablakhoz, amely a rengetegre nyílt:

— Látja odalenn a „Katalin cárnőt”? És látja azokat a fekete pontokat? Tudja mik azok?

ezredes német nyelvű beszédben ismertette az 1849-iki győzelem történetét és az aradi házi ezrednek dicsőséges szereplését az emlékezetes ütközetben. Az ezredes után *Keszler Gyula* százados lendületes magyar, *Voicu János* százados pedig román nyelvű beszédben vázolta a nevezetes csata jelentőségét.

A beszédek végeztével *Dietrich* ezredes kiosztotta a mortarai ütközet emlékére tett *Edelshelm-Gyulai-öszöndij* jutalmait. Az alpból két tovább szolgáló őrmester 50—50 korona jutalmat, egy tizedes és két közlegény kisebb öszögeket kaptak. A kiosztást az ezrednek *Dománsky* Rajmund vezérőrnagy előtti defellirozása követte.

Délben a tisztí kaszinó étkező termében ünnepi ebéd volt, amelyen *Dománsky* állomásparancsnok mondta az első felköszöntőt a királyra, majd felköszöntötte a házi ezredet és *Dietrich* ezredparancsnokot. *Dietrich* ezredes *Dománsky* tábornok egészségére, *Lippner* Károly honvédezredes pedig, aki régebben a 33. ezredben szolgált, a különböző fegyvernemek barátságára és összetartására üritette poharát. *Worafka* Tivadar lovag huszárezredes után az ezredparancsnoknak a vendégekre mondott felköszöntőjére *Institoris* Kálmán polgármester válaszolt, a polgárság és katonaság közti jó viszonyra emelvén poharát. A felköszöntők után fölolvasták *Pap* I. János román püspök és *Muszkálaj* János nyugalmazott plébános üdvözlő táviratait. *Muszkálaj* mint tábori lelkész résztvett a 1849-iki ütközetben és az előző években, míg aggkori gyöngesége nem gátolta, mindig jelen volt házi ezredünk ünnepén.

Az ünnepből táviratilag üdvözölték a királyt és *Ferenc Ferdinánd* trónörökösét és a la koma folyamán megérkeztek a kabinetirodának és a trónörökös kamarai előljároságának sürgönyei, melyekben az üdvözlést meleg köszönetet mondanak.

Az ezred legénysége délben javított étellemet és bort kapott, délután pedig az egész város tarkállott a kisebb-nagyobb csoportokban sétáló diszgyenyruhás 33-as bakáktól, akik estefelé bevonultak a korcsmákba, hogy folytassák a nevezetes ütközetnek meghitt baráti körben való ünneplését.

— Ágyuk! — mondta *Marloff* hadnagy.
— Uram, — mondta a bank igazgatója, — becsánat... de ez a dolog nagyon komoly... nem tudom... nem intézkedhetem... meggondolási időt kérek...
— Délután két óráig meg van adva... tovább nem... két óráig elhagyjuk *Monte-Carló*-t és három óráig bombázunk!
— Össze fogom hívni az igazgatóságot... jelentést fogok tenni a fejedelemnek...
— Ahogy önnek tetszik... Viszontlításra!

A két hadnagy eltávozott. Tíz perc múlva egész *Monte-Carló* tudta már a nagy esetet. Borzasztó izgalomban volt mindenki. A félszesebbek lázasan csomagoltak a hotelekben. A bank igazgatósága pedig verejtékező homlokkal tanácskozott.

Két órákor a bank igazgatósága savanyu, de még mindig elég finom mosolylyal átadta az 500.000 frankot *Konig* hadnagynak.

— Mi ez? — kérdezte *Konig*.
— Az 500.000 frank.
— És a kamatok? On megfelelnek a kamatokról.
— Miféle kamatokról?
— Nem képzeli, hogy mi egy félmilliót félszázalékos kamattal... kamatok nélkül? Tízszázalékos kamat szerint még 50.000 frank jár nekünk...
— Az egy évre volna!
— Háborús hónapok duplán számítanak... És megkapták az 50.000 frankot is. Ezt azonban nem tették vissza a „Katalin cárnő” hadi pénztárába.

A királysértő diákok.

(A vizsgálóbíró végzése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 23.

Az a szerencsétlen két kis diák, akit a szegedi rendőrség királysértő versek gyártása miatt letartóztatott, ma még a szegedi kir. ügyészség fogházában van, de lehet, hogy holnap szabadsón bocsátják őket. A vádtanács ugyanis holnap fog dönteni az ügyükben.

A vizsgálóbíró már határozott a pörben és elrendelte a foglyok előzetes letartóztatását s a vizsgálat folytatását. A vizsgálóbíró végzésének rendelkező része a következő:

„Királysértés vétségével gyanúsított *Biró* István, *Cene* György és *Zsembery* Lajos elleni ügyben értesítem, hogy ellenük a szegedi rendőrkapitányi hivatal által elrendelt előzetes letartóztatást fentartom.”

A vizsgálóbíró végzésének főiridoka az, hogy néhány hét előtt a mostanihoz hasonló királysértő versek kerültek forgalomba, amelyek miatt bünvádi eljárást is indított a rendőrség ismeretlen tettes ellen. A most lefoglalt királysértő versek szerkezete és gondolatmenete azonos a multkor elkobzott versekével. — Azoknak a címe: „*Talpra fiúk!*” A most lefoglaltaknak a címe: „*Tette fiúk!*” A vizsgálóbíró ezekből azt következteti, hogy a két versnek a most letartóztatott diákok a szerzői. Így aztán a multkor ugyancsak ő ellenük folyt a bünvádi eljárás. Már pedig a büntető perrendtartás szerint letartóztatható az, aki újabb büncselekményt követ el akkor, amikor ellene bünvádi eljárás van folyamatban. A rendőrség ezen az alapon tartóztatta le *Biró* Istvánekát és a vizsgálóbíró szintén ezen az alapon tartja őket fogva. Indokul hozza még a vizsgálóbíró a mostani izgalmas eseményeket és izgatott hangulatot s ezek alapján tartja fenn az előzetes letartóztatást elrendelő főkapitányi végzést.

A védő ez ellen fellépőmodást jelentett be a vádtanácshoz. Ugyanis az ő nézete szerint nincs semmi ok az előzetes letartóztatásra, mert a kiszabandó büntetés maximuma oly kicsi, hogy a szökéstől nem kell tartani; a vizsgálatot pedig már befejezték, tehát azt már nem bűsítik meg a vádlottak.

A vádtanács holnap fog határozni a kérdésben. Az iskolából természetesen kicsapják a diákokat.

Parkettgyár Aradon.

(A műtéglyárátalakítása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 23.

Amióta Arad egész komolyan megkezdte az itteni gyáripar fellendítését célzó akciót, s mióta *Variassy* Lajos h. polgármesternek azon javaslatára, hogy a város adjon az idetelepülő gyárosoknak több meghatározott kedvezményt, — határozottá vált: egyre-másra vetődnek fel az új gyárak alapítását célzó tervek. A cukorgyár, műbörgyár, a *Benoid*-gázgyár s más vállalatok is sorra tapogatództak a városnál, anélkül azonban, hogy a *Benoid*-gázgyáron kívül az egész mozgalom reális eredményre vezetett volna.

Az eddigi eredménytelenségből már-már levonható az a tanulság, hogy mesterséges eszközökkel s ingyen telkekkel nem lehet gyár ipart teremteni. Nyugodtan beszélhetnénk az egész akció csődjéről is, ha folyton újabb próbálgatások nem kecsgették a várost azzal a reménnyel, hogy hátha mégis sikerül egy-két újabb iparvállalatra szert tenni.

A legújabb kísérletet ezen a téren *Kotsis*

Lajos mérnöknek a városhoz intézett beadványa jelenti. *Kotsis* Lajos ugyanis azt hozza a tanács tudomására, hogy az *Ovár-téren* levő műtéglyárárt parkett és faárugyárrá átalakítani, még pedig részvénytársasági alapon. Az e célra szolgáló részvénytársaság már alakuló fázisban is van, de a gyár átvételéről mindaddig szó sem lehet, míg a város a mostani gyár melletti 3200 négyszögméternyi területet díjtalanul, örök áron át nem engedné a gyár céljaira.

Ezenkívül még a megfelelő községi adó és követelménymentességet is kéri *Kotsis* Lajos az új gyár céljaira.

A gazdasági szék a kérvényt már legközelebb a tanács elé terjeszti, ámbar a hangulatból kivehetőleg nem pártoló formában, mert a városnak nem célja, hogy egy régibb ipartelep feláldozásával telepítsen újat Aradra.

Szerelem a kórházban.

(Szenvedélyes trubadur — öngyilkos ápolónő.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 23.

Különös szerelmi történeteket vet fel olykor a legnagyobb regényíró, maga az élet. A debreceni köz-kórháznak ilyen szenzációja van. Öngyilkossági kísérletet követett el a legszebb ápolónője, egy viruló, csinos, szemrevaló 19 éves hajadon, a szépséges *Beregszászi* Ilona, a komor épület házi tündére, aki után egyaránt bolondulnak az orvos urak és a betegek, aki mindenkit megbabonázott, magába gabalyított, hanem aztán addig játszott a tüzellel, hogy végtére is rossz vége lett a dolognak. Az eset egyébként, hála az isteni gondviselésnek és a közelben óálkodó orvosi tudományának, inkább romantikus, mint tragikus.

Ugy esett a dolog, hogy a leány iránt, ki mindössze néhány hónapja, újév óta van alkalmazva a köz-kórháznál, rövid ápolónői hivatala alatt lángoló, szenvedélyes szerelemre gyuladt egy hevesvérű fiatalember, aki azonban hiába rimánkodott és esdekelt neki, nem tudta szíve vonalmát elnyerni. A szerelmes trubadur aztán — látva, hogy könyörgéssel nem megy semmi — határtalan szenvedélyében fenyegetéshez folyamodott, így akarván célt érni. Valósággal üdözte szerelmével a szerencsétlen leányt, aki kétségbeesésében, hogy szabaduljon tőle, arra a végzetes elhatározásra szánta magát, hogy öngyilkosságot követett el.

A szerelmes fiatalember: *Tóth* Sámuel a helyi vasútrészvénytársaságnál alkalmazásban levő napidíjas, mintegy 6—8 héttel ezelőtt, tornázás közben ért súlyosabb természetű balesete következtében bekerült a köz-kórházba. Hosszu betegsége alatt a szép *Beregszászi* Ilona ápolta. A leány hivatásához tartozó dolognak tartotta, hogy a betegeknek egyszer-mászer néhány derűs percet szerezzen, vigasztalja, felvidámita őket. Amikor ideje engedte, barátságosan elbeszélgetett a fiatal emberrel is. Talán, hogy örömet szerezzen neki, néha enyelgett, kissé kacérkodott is vele. *Tóth* Sámuel pedig nagy boldogan félremagyarázta a leány viselkedését és itt kezdődik aztán a tragédia. A napidíjas egy zimankós téli napon epekedő szívvel szerelmet vallott a szép ápolónőnek, aki azonban nem igen biztatta a rózsás reményekkel, hanem ellenkezőleg, igyekezett kiábrándítani. Kárba vesztett minden kísérlete, hiába nyilatkozta ki a fiatalembernek, hogy nem viszonzza érzelmeit, az csak nem tudott a dologba bele-nyugodni és tovább ostromolta szerelmével.

Közben *Tóth* Sámuel felgyógyult és elbocsátották a kórházból. A leány örült, hogy végre lerázta a nyakáról. Ebben azonban esa-

lódott. Tóth Sámuel nem tudott olyan könnyen lemondani róla s nap-nap után ellátogatott hozzá. Az eredménytelen ostrom nagyon elkésértette a boldogtalan napdljast, aki utóbb látogatásai alatt heves jeleneteket rögtönzött. Fenyegetőzni kezdett és azzal igyekezett a leányra hatni, hogy lelővi, ha nem viszonzza szerelmét. Legutóbb már revolverrel felkészülve jelent meg imádottjánál és ismételtén kijelentette, hogy *vagy meghal, vagy az övé lesz.* Válaszszon, 24 órai gondolkodási időt enged.

Az ápolónő erre úgy megijedt, hogy tegnap *szublimátoidattal megmérgezte magát.* Mert a napdljasé sem élve, sem halva nem akart lenni. Tettét társnője, Magyar Erzsébet szerencsére még idejekorán észrevette és így a gyorsan alkalmazott segély megmentette az életnek. Az esetről értesítette a kórház gondnoka a rendőrséget, amely alaposan megmagyarázta a szenvedélyes trubadurnak, hogy jó lesz felhagyni a revolveres szerelmi ostrommal.

Ausztria és a magyar műkincsek

Visszautasítás a magyarságnak.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 23

Az osztrák képviselőház mai ülése ismét tanulságos látványt nyújtott: a százfelé húzó osztrák pártok megint teljes egyértelműséget tanúsítottak, amikor egy *jogos magyar követelés visszautasításáról* volt szó. Ausztria nemcsak a bécsi császári és országos intézetekben elhelyezett, tetemes vagyont képviselő *magyar nemzeti kincseknek* visszazállításáról, hanem a Magyarországra vonatkozó és innen erőszakkal kivitt okmányoknak és följegyzéseknek visszaadásáról sem akar hallani. Ennek az époly igazságtalan, mint ildomtalan és a legesekélyebb rokonérzést is megtagadó álláspontnak ma kifejezést adott *Gautsch* báró osztrák miniszterelnök, aki a Reichsrath egyhangú helyeslése mellett kijelentette, hogy az osztrák kormány ebben a kérdésben is meg fogja védeni Ausztria érdekeit. Ausztria tehát nyugodt lehet: a lopás és rablás útján, tehát jogtalanul birtokába jutott magyar közokiratok továbbra is az ő birtokában maradnak.

A Reichsrath mai üléséről, amelyen a választói jogról szóló reform vitáját is folytatták, az alábbi távirati tudósítást közöljük:

Néhány év óta mind gyakrabban nyilvánult az a kívánság, hogy a bécsi udvari levéltárnak Magyarországra vonatkozó történelmi becsű anyaga, mely az abszolutizmus idején került Budapestről Bécsbe, a magyar országos levéltárban helyeztessék el. A politikai válság folyamán is mint egyik vitatott engedmény szerepelt az udvari és közös miniszteri levéltár magyar részének visszazolgáltatása.

Az osztrák képviselőház mai ülésén *Steiner* és *Hoffmann* interpellációt terjesztettek elő az udvari levéltár kezelése és nevezetesen a magyar okiratoknak állítólag tervezett kiválasztása tárgyában.

Gautsch báró az interpellációra adott válaszában kijelentette, hogy a levéltár kezelése teljesen megfelelő, a kifejtett tudományos tevékenység szempontjából kifogástalan és hogy a kormány semmi szükségét sem látja annak, hogy az osztrák érdekek szempontjából bármiféle intézkedéseket tegyen.

Ami az interpelláció második részét illeti, *Gautsch* báró kifejtette, hogy évek előtt a ma-

gyar kormány tárgyalásokat kezdett a Magyarországból származó okiratok visszazolgáltatása ügyében, de azok máig sem vezettek eredményre. *A magyar kormányhoz eddig egy okiratot sem tettek át és ez nem is történhetik meg az osztrák kormány engedelmé nélkül.* Legyen meggyőződve a Ház, fejezte be beszédét a miniszterelnök, hogy a kormány ebben a kérdésben is kellően védelmezi Ausztria érdekeit.

A választói reform folytatálagos tárgyalásánál *Stürgkh* gróf, a javaslat ellenzékének vezérszónoka kifejté, hogy a választói reform mozgalma a legsúlyosabb csapás a kormány részéről, amelyet az ausztriai németiség ellen az alkotmányos állapotok óta mértek és amely a németiségnek a parlamentben való tartós leigázását jelenti. Ha ez a törvényjavaslat a német szavazatok segítségével törvénynyé válik, akkor nem mondhatják, hogy a vélt haladást: a németiség tette lehetetlenné Ausztriában. Egyszerűen érthetetlen az a rezignáció, melylyel a német pártok ezt a javaslatot fogadják. Mit szól *Goluchovski* gróf, a császári ház minisztere a választói reformhoz, amely a *monarchiának, a külügyi politikának és a dinasztának veszedelmét jelenti?* Ha észrevette ezeket a veszedelmeket, akkor kötelessége, hogy *megvédje a dinasztiait ezzel a reformmal szemben.*

Adler: *És szemtelenség, gróf ur.*

Seitz: On titkos tanácsosi esküt tett az alkotmányra, most pedig *megszegte az esküjét.*

A ténybeli helyreigazítások után *Sternberg* Albert gróf polemizál *Dasinski* szociáldemokrata képviselő beszédével. *Sternberg* oly tiszteletlenül nyilatkozik a koronáról, hogy az elnök többszöri rendreutalás után *megvonja tőle a szót.*

Ezután a választói reformot egy negyven tagú bizottság elé utasították, melyet kedden fognak megválasztani.

Egy trónörökös kalandja

(Veszedelemes szerelem.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 23.

A suttogó galantériák történetének feljegyzői ma holnap külön kötetet szentelhetnek a szerb udvarnak, ahol a szerelmi botrányok és a szoknyaügyek sokkalta sűrűbben fordulnak elő, mint akár valaha a versaillesi udvar halványkék selyemmel bevont, bizalmas szobácskáiban. Egy ilyen szerelmi históriáról ad most számot az alábbi beigrádi híradás is:

Nagy skandalummal foglalkoznak most Belgrádban, amiről azonban az itteni lapok csak igen leplezetten írhatnak, mert a dolog a királyi családot érinti és a szerb sajtótörvény szerint sem a királyt, sem a királyi családot semmiképpen megátadni nem szabad.

A beszéd tárgyát képező dolog nagyon regegyes. A király első adjutánsának, *Milosevics* Milosnak igen szép és művelt felesége van, akit azonban *Milosevics* az utóbbi időben elhanyagolt. *Milosevics* észrevette, hogy neje, aki németországi származású, nem sokba veszi az ő közönyét és arra is rájött, hogy kutya van a kertben. Leselkedni kezdett és a napokban, midőn éjjel hazajött, egy tisztársát találta feleségénél, aki az ablakon ugrott ki, midőn ő a szobába lépett. *Milosevics* revolverével *többször utána lött* a szökevénynek, a lövetek azonban nem találtak.

Másnap azután az hallatszott, hogy az a tiszt, aki *Milosevics* feleségét elcsábította, *Gojkovics* testőr-főhadnagy. *Milosevics* kegyetlenül össze-vissza verte feleségét, aki másnap elhagyta Szerbiát, *Gojkovics* főhadnagyot pedig kihívta párbajra. Ugyancsak a hadügyminisz-

ter a házasság szentségét sértő főhadnagyot hadbíróóság elé akarja állítani.

Gojkovics eleinte vállalta a csunya dologban való részességét, azonban, midőn már ennyire fölhalmozódtak ellene a megtorló bajok, nem vállalja a botrányt, mert ártatlannak mondja magát. Ő csak stroman, az igazi botrányt okozó maga a kalandos természetű — *György trónörökös.* Ő volt az, aki *Milosevics* lakásának ablakából kiugrott és ő utána lött az adjutáns revolverével. Így beszélük ezt az egész városban és nem lehetetlen, hogy jó nyomon járnak a hír terjesztői.

Váci élmények.

Írta: Deutsch Jenő.

Már sokféle helyen pihentem ki fáradalmaimat; voltam Svájcban, Olaszországban, — havasok közt és tengeri fűdön, magyar pusztaságon és világvárosi zajban, de mondhatom, még egy utazásom, illetve „üdülésem“ elé sem néztem oly nagy várokozással, mint az elé a tiz napi pihenő elé, ami a váci államfogházban kellett töltenem. A bíróság ugyanis ennyire taksálta azt a súlyos vétséget, amit a társadalmi rend ellen azzal követtem el, hogy párbajoztam.

Nem kis gondot okozott, hogy milyen felszereléssel menjek a jeles helyre. Végre is a börtön, még ha államfogháznak nevezik is, nem nyilvános mulatóhely a valószínű, hogy lawn tennis öltözetnek ott nem igen lehet hasznát venni. Ugyazintén smokingra sem igen lesz szükség, hacsak a rablógyilkos bácsik öldökléssel egybekötött szóárét nem fognak rendezni. Ugy odtotam meg a nehéz kérdést, hogy igen divatos szabású, kényelmes rab ruhát készítettem és mindenféle szórakoztató eszközzel felszereltem magamat, melyek között nem kis szerepet játszott a harminckét levelű biblia.

Egy ködös reggel így ültem fel a budapesti pályaudvaron és egy félóra múlva már tanácstalanul néztem szét a váci pályaudvaron.

— Kocsit paranssol a fogházba? — kérdezte egy bérkocsis, aki ügyiátszik, az emberek arcáról le tudja olvasni, hogy államfogoly az érkező vendég.

A fogház rideg, nem valami bizalomkeltő épület s némi szorongással léptem át nehéz vaskapuját a jelentkeztem az igazgatónál.

Gyorsan végeztek velem. A bemondott adatokat beírták a nagy feketekönyvbe, kifizettem tiz napért 2 korona, mond két korona ellátási költséget s máris lekísértek saját külön cellámba. De előbb sok kedves tárgyamtól fosztottak meg, így a többi közt elkoboztak kodakomat, pedig mennyire készültem arra, hogy mily kitűnő fegyházi esendeleteket fogok itt készíteni.

A cellámba egy zajos külsejű bácia jelentkezett nálam.

— Kicsoda maga?

— A nagyságos ur mellé vagyok beosztva szolgálattételre.

— És mi maga?

— En kérem alássan polgári foglalkozásomra nézve rablógyilkos vagyok.

Megdöbentem. Végre is, nem a legbiztatóbb dolog, hogy egy gyakorlott és kiérdemült rablógyilkos örködjék az álmaim felett.

— Ne tessék tartani semmitől, már tizenöt éve szolgálom ki az államfogoly urakat. En különben is ártatlanul vagyok ellélve.

Es rögtön elmondotta „ártatlan“ elittelése hosszú történetét. Ugy tudja már, mint a vízfolyás, látszik hogy sokat felmondotta ezt a betanult történetet.

Alig vártam, hogy a délelőtti sétán összeismerkedjek államfogoly társaimmal. De ugyancsak megjártam. Mulatók gavalérok helyett komor ábrázatu szocialistákkal kerültem össze. *Weltner*, *Schwarze*, *Fleischmann*, *Simok* szocialista agitátorok ültek itt

le az izgatásért rájuk szabott büntetéseket s itt van a híres szocialista költő, Csizmadia Sándor is

Nem a legbarátságosabban fogadtak.

— Miért ül? — kérdi tőlem az egyik. Lázításért, izgatásért?

— Párbajért, feleltem szerényen.

Eufintorították az errukat. Uri rabot éreztek rajtam és ők gyűlölik az urakat — eivből.

De azért beszélgetésbe elegyedünk és mihamar észrevettem, hogy érvek dolgában velük szemben gyengén állok. Roppant tanult, okos emberek ezek. Persze, aki annyit ül államfogházban, van ideje alaposan kiképezni magát.

Mégis felvettem velük a harcot s a legutóbbi választáson betanult programbeszéd töredékemet próbáltam nekik beadni. Tűzeltem a hazaszeretetről. De itt már a különben hallgatag Csizmadia Sándor is megszólalt:

— Hallja az ur, ha valakinek van földje, ökre, juha és szamara, az szeretheti a hazát, illetve földjét és vagyonát, de ülünk ne kívánják azt, hogy mi is szeressük az urak földjét, ökrét és szamarát.

Es roppant igyekezettel iparkodtak megnyerni engem szocialista tanaknak. Mondhatom, sok okos dolgot hallottam tőlük.

Azonban a szocialista uraknak nem oly szigorúak az elveik, hogy egy kis „nemzeti színjátékot” (ferbli) meg ne reszkirozzanak.

Csak egy hiányzott roppant módon: a szerelem.

Elgondoltam, hogy kint, a szabad nagy világban folyik a flört, a szeretkezés és én tíz napra el vagyok zárva a napvilágtól, az édes nők társaságától. Ilyenkor elképzelttem, mint érezheti magát a derék rabógyilkos bácsi, aki már 15 év óta nélküli a földi jókat.

Igy teltek a napok s a szocialista vezérek ugyan csak megdolgoztak. Weltner elvtárs a napnál világosabban bebizonyította, hogy csak nekik van igazuk s néhány nap múlva már én is azt dörögtem, hogy „le a tőkével!” De óvatosan azt is hozzátettem, hogy le a kamattal. Mert nem az a tőke teszi tönkre az embert, amit kölcsön vesz, hanem az a kamat, amit utána fizetni kell.

Miután szocialis ismereteim rémítő módon megszarapodtak s már komolyan kezdtem azzal az eszmével foglalkozni, hogy átlépek az agitatori pályára, észre se vettem, hogy leteltek a napok s „ültött a szabadság órája”, ahogy a költői lelkek mondani szokták.

Komikusan hangzik, de mégis éreztem némi meghatottságot, mikor ott hagytam a sivár falakat s az azok közt elmelkedő elvtársakat, hogy visszatérjek a szabad, a lármas, a zajos életbe, melynek nem kellemetlen epizódjaként őröm váci rabságom emlékét.

Az irodalmi zsúr.

(Jörgné-Draskóczy Ilma felolvasása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 23.

Az az életrevaló eszme, amelyet a Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztálya a szomszédos városok irodalmi társaságainak tagjaival való összeköttetésre vonatkozólag életbeléptetett, mind jobban bevállik a gyakorlatban is. A vendégszereplő írók felolvasásai mindig szép és előkelő közönséget vonzanak az irodalmi zsúrokra s így egyrészt folyton szélesebb köröket vonnak Arad agilis kulturegyesületének tagjai közé, másrészt anyagilag is igen előnyös eredménynyel járnak.

A ma megtartott irodalmi zsúr is nagy számú közönség előtt folyt le. Az érdeklődők különösen Jörgné-Draskóczy Ilmának, az elismert költőnek felolvasására voltak kíváncsiak.

A műsort Szöllösi Istvánnak érdekes felol-

vasása vezette be. A mindvégig figyelmet keltő társadalomtudományi essay az asszonyokról szólott s így érthető, ha a díszes hölgyközönség hosszantartó tapsal honorálta az élvezetes fejtegetéseket.

Szöllösi után Fenyvesey Margit lépett a dobogóra s a színházjáró közönség által jól ismert művészi interpretálással énekelte el *Carmen*ből a „Ha Lem szeretsz” kezdetű dalt. A dörgő tapsok után a „Vorrei morire” című olasz dalt énekelte, igazán elsőrendű művelőzetet nyújtva a zsúr közönségének, amely nem győzte a sikerült énekszámokat kellőleg megtapsolni. A művész, akit a színház karnegya, Tilger Arpád kísért a tőle már megszokott művészettel, végül még egy dalt énekelte el ráadásul.

A viharos tetszészaj elültével Bajtay Mihály olvasta fel pályadíjnyertes novelláját, melyet gyakran szakított meg a felhangzó zajos derűlttség. A novella, melynek cselekvénye egy exotikus fejedelemség udvarában játszódik le, néhány kitűnő, szatirikus megjegyzése révén is nagy hatást ért el. A rokonszenves írónak is alaposan kijutott a közönség tetszésnyilvánításából.

Végül, pléce de résis: encenak Jörgné-Draskóczy Ilma, az illusztris vendég lépett a dobogóra, hogy felolvassa néhány mély gondolatokkal és művészi szépségekkel telt versét, valóságos gyöngyszemeit az újabb magyar lírának. A közönség értékelte is a nagy költőnő által nyújtott művelőzetet s tomboló tapsviharral köszönte meg azt minden egyes verse után. A felolvasott költemények közül egyet mai lapunkban közlünk.

Este az irodalmi szakosztály tagjai a költőnő tiszteletére összejövetelt tartottak a Központi éttermében, ahol kedélyes csevegés közben a késő éjjeli órákig együtt maradtak.

Tenner Pál dr. halála.

(Előkészületek a temetésre.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 23.

Az a mély gyász, amelybe Tenner Pál dr. halála nemcsak az ügyvédi kart és nagyszámu tisztelőit, hanem Aradváros társadalmának széles rétegeit is borította, impozáns módon nyilatkozik meg az elhunyt családjához érkező számos részvétiratban és azokban a díszes koszorúkban, amelyekkel a barátok és tisztelők egész serege a jeles és kiváló férfiú ravatalát elárasztják.

Tenner dr. halála családján és kiterjedt rokonságán kívül első sorban az aradi ügyvédi kamarát sujtotta a legnagyobb fájdalommal és ezért a kamara érzékeny vesztesége tudatában méltó módon fogja leróni részvételének és kegyeletének adóját. A kamara nevében a választmány megbízásából Mittler Izidor dr. a vasárnap délután 8 órakor tartandó temetésen a halottasháznál gyászbeszédet mond, a kamara pedig koszorút helyez a ravatalra és külön gyászjelentést ad ki felejthetlen tagjának elhunytáról.

A gyászjelentés szövege a következő:

Az aradi ügyvédi kamara fájdalommal jelenti, hogy Tenner Pál dr. aradi ügyvéd folyó hó 22-én hosszas betegség után meghalt. A szeretett kartárs földi maradványai a hó 25-én délután 8 órakor fognak a halottasházból (Deák Ferenc-utca 33—34.) a helybelli izraelita temetőben örök nyugalomra, helyeztetni.

Áldás emlékére!

Arad, 1906. március 23.

Felkérjük a kartárs urakat, hogy a temetésen megjelenni sziveskedjék.

A kamara tagjai Szalay Károly elnök vezetésével testületileg fognak megjelenni a temetésen, Institoris Kálmán polgármester vezetésével Aradváros törvényhatósági bizottsági tagjai és tisztikara is nagy számban lesznek jelen a temetésen, hogy Tenner Pált, Aradváros tiszteletbeli főjegyzőjét utolsó útjára kísérik.

Az aradi virágkereskedésekben ma már számos koszoru pompázott, amelyek az elhunyt köztisztelőben állott ügyvéd ravatalát fogják ékesíteni. A koszorúk között lesz az Aradi Közlönyé is, a következő felirással:

A fényes tollú cikkírónak — az Aradi Közlöny szerkesztőségé.

Az elhunytak több barátja jótékony adományokkal megváltotta koszoruját.

Segédjegyzőből pénzhamisító

(Hamis aranypénzek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 23.

Soha annyi pénzhamisítás Magyarországon nem volt, mint az utóbbi időkben és különösen a jelenlegi évben. Naponta kapunk tudósításokat híres pénzhamisítók leleplezéséről, hol a megyében, hol Erdélyben, hol a Délvidéken. Most Szegedről érkezik ismét ilyen hír. Tegnap hajnalban ugynevezett elegáns rab került a szegedi rendőrség fogházába. Alsóváros egyik sötét utcájából került elő a zavaros multu ember, aki sok viszontagságon ment keresztül, míg végre most a fogházba jutott — másodszer. Pénzhamisítás és pénzgyártógépek eladása miatt került fogságba, ahonnan alkalmasint most hosszabb idő múlva kerül ki, mint az első alkalommal. Az uri rab letartóztatásáról ezt a tudósítást adjuk:

Az utóbbi hónapokban Ujvidéken, Oravícán, Resicán és a horvát községekben feltűnő sok hamis 5 koronás, 10 és 20 koronás aranypénzeket hoztak forgalomba. A horvátországi csendőrség szigorú nyomozást indított és többeket letartóztatott, akik a pénzhamisításban bűntársai voltak egy addig még ismeretlen embernek. A csendőrség ezután meg tudta, hogy a pénzhamisítók feje, Vészin Vászsa Szegeden tartózkodik alsóvárosban, a Répás-utca 26. szám alatt. A ruvénai járásbíró távirati uton hívta föl, hogy azonnal jelenjen meg a ruvénai helyettes vizsgálóbírónál, ámde Vészin nem tett eleget a felhívásnak. Erre értesítették a szegedi rendőrséget, hogy figyelje meg Vészint. A rendőrség néhány napi kutatás után kiderítette, hogy Vészin Vászsa állandóan horvát és szerb parasztokkal érintkezik, olykor pedig napokig távol van a lakásától.

Tegnapelőtt délután a horvátországi kreditseri járásból két csendőr érkezett Szegedre, hogy Vészint elfogja. Civilruhába öltöztek és elmentek a Répás-utca 26. szám alá. Egy asszony, a Vészin felesége fogadta őket, aki azt mondta, hogy a férje nincs otthon.

— Mi a foglalkozása az ön férjének? — tudakolták.

— Ügynök.

— Mikor fog hazajönni?

— Még az éjjel hazajön.

— A csendőrök eltávoztak, de este ismét visszamentek és az udvarban várták Vészint, aki hajnal felé haza is ment. A csendőrök nyomban letartóztatták és a rugdalozó embert a rendőrségre vitték. Reggel kihallgatták. Tiltakozott az ellen, hogy őt fogva tartsák, mert ártatlan.

— De hiszen maga az egész Délvidéket ellátta hamis pénzt gyártó gépekkel, s segített is hamis 20 koronások készítésében.

— Ez hazugság.

Már pedig tanulnak vannak, akik egyenesen azt állítják, hogy maga volt a feje annak a bandának, amely hónapok óta hamis aranypénzeket készített.

Vészin tagadása mit sem használt, mert még tegnap délelőtt 11 órákor vonatra tettek és elvitték Ruvénba.

Érdekes egy rövid pillantást vetni az elégséges külsejű, fehér gamásnis uri rab multjára. Vészin Vása amolyan elszegényedett uri rác familiából való. Huszonkét éves korában írrok volt Pádén, majd megszerezte a segédjegyzői képesítést és *Szerbittében* segédjegyző lett. Ekkor megnősült és a feleségével kapott hozományból folyton mulatott. Az asszony egy év múlva elhagyta s törvényesen is elváltak. Az 1904. esztendőben a választáson a segédjegyző nagy erőt fejtett ki a nemzetiségi jelölt érdekében. Ez sok pénzbe került és emiatt adóságokat csinált, aztán végleg tönkrement. Ekkor történt, hogy az apja eladta a birtokát. Az adásvételi szerződést a segédjegyző csinálta, de úgy látszik hamis alapon, mert *okmányhamisításért* börtönre ítélték, amit Szegeden ki is töltött. Vészin Száva állás nélkül maradt ezután. Most újra megnősült s a feleségével kapott pénzből boltot nyitott *Nagyszentmiklóson*. Azon hamarosan tuladott és Szegedre ment lakni a feleségével együtt. A Röpás-utca 26. szám alatt vettek lakást, ahol mint ügynök szerepelt. Most kitudódott, hogy pénzhamisítással foglalkozik és letartóztatják.

A gyülekezési jog megszorítása.

(Rendelet Aradvárosában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 23.

Arad város közönségéhez ma *Kristóffy József* belügyminiszternek egy újabb rendelete érkezett, a mely bármily közérdeklő gyűlés bejelentés nélküli megtartását kihágásnak minősíti. *Kristóffy* ugyanis azt tapasztalta, hogy némely helyen a közelmúltban kiadott rendeletét nem fogadják, amennyiben zárt helyen bejelentés nélkül tartanak politikai tárgyú gyűléseket. Ezért figyelmezteti az illetékes hatóságokat, hogy csak az ő engedelmük mellett tartható meg az ilyen közhangulatot izgató gyűlés, vagyis, ha megtartják ezeket a gyűléseket, akkor a hatóságok viseljék érte a felelősséget.

A gyülekezési szabadságot még jobban megnyirbáló rendelet a következő:

Hivatali elődöm 1898. évi február hó 18-án 766—eln. szám alatt kelt rendeletével népgyűléseknek hatósági engedély nélkül való tartását *kihágásnak minősítette*.

Azt tapasztaltam, hogy a hatóságok ezen rendeletet gyakran *tévesen* értelmezik, amennyiben azt csak a *szabadban, vagy a nyilvános helyiségben tartott gyűlésekre alkalmazzák*. Minthogy azonban a gyülekezéseknek nyilvános közjogi jellegét nem annyira azoknak külső formája, mint inkább célja és tárgya állapítja meg, szükségesnek tartom kijelenteni, hogy bármily előzetesen egybehívott összejövetel, melynek célja a közügyek megvitatása, azoknak irányítása és ezekre vonatkozó határozathozatal, oly gyűléseknek tekintendő, mely az elől idézett rendelet intézkedései alá esik.

Erről a törvényhatóságokat mihez tartás és megfelelő intézkedés végett értesitem.

Budapest, 1906. évi március 19.

Kristóffy, s. k.

E rendelet szerint bármily *politikai célszerű gyűlést* hatósági engedély nélkül *zárt helyen sem lehet tartani* s bejelentés mellett is — a gyülekezési jogról szóló előző rendelet értelmében, — csak a hatóságok erős ellenőrzése mellett.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Szombat: Vén leányok, vigjáték. (Páratlan bérlet)
Vasárnap: Délután: Tiszt urak a zárdában, operett. Este: II. Rákóczi Ferenc fogsága, színmű. (Páros bérlet.)

Ha férfi volnék.

Zúgjon az Élet! Vad ökölcsepások
Törjenek sort a népek erdején,
Él nem rejtőzöm, hanem szembe állok:
Ifju erőmmel megbirkózom én,
Akár mi ront rám a föld kerekén!

Szegénység ha jó? — Játszva ebirom!
Alázkodó könyekbe nem borít!
Emelt fővel hordom! Vagy megvívom
A fukar Élet elzárt kapuit
S kincsekre váltom koldus — rongyait!

Szenvedés ha jó? Viharok után
Még kékebb lesz az ég fejünk felett
S száz bimbó pattan egy leőrt nyomán!
A lelkemet, a költészetemet
A bü is így termékenyíti meg!

Rosszakarat jó? Bujkáló szava
Hiába támad orvul ellenem:
Szennyfoltot rajtam nem ejthet soha!
Kitérva nyíltan egész életem,
Egy gondolatom se rejtegetem!

S ha jó a halál? — Mit nekem halál?!
Szembekacagom rémes árnyait:
Lelkem nem görnyed igája alá!
Nem csupán, mert a hit is így tanít:
Én magam érzem örök szárnyait!

Csak jöjj te Élet! Nem szököm meg gyávan:
Diadalmasan győzni fogok én
A balsorsom, a vak éjjek homályán,
Ifju erőmmel, hisz anyém, anyém:
Minden napsugár a föld kerekén!

— Így dalolnék én, hogyha férfi volnék
S nem ilyen gyöngé, félsz szívű asszony:
Aki, ha megzendül felettem az ég,
Hogy harsogása fülemben ne hasson,
A két karomba rejtem el az arcom . . .

Jörgné-Draskóczy Ilma.

Szamosi Elza.

— Carmen. —

A legnépszerűbb operát, amelyet vidéki színpadokon is rendszerint adni szoktak, látunk már e szezomban Szendrey társulatától, elég jó előadásban. A szezon elején *Fenyvesy Margit* mutatkozott be *Carmen*-ben, igen szerencsésen, sőt meglepő sikerrel. Kétségtelen, hogy *Fenyvesy* ma a legjobb *Carmen*, aki vidéki színpadon található, de még így is naivitás és szerfölött elhízott dolog lenne összehasonlításokat tenni közte és például *Szamosi Elza* között, aki ma este játszotta ezt az örökéletű szerepet. Azon kezdjük, hogy nincs is a néhány száz és nem tudjuk hány jeles *Carmen* között, akik a világ színpadjain szerteszét játszanak, kettő olyan, akiket igazságos mértékkel összehasonlítani lehetne, mert éppen ez az a szerep, amelyben minden művésznőnek bele kell vinnie a maga egyéniségét és temperamentumát; lehetnek jó és kevésbé jó énekesnők, hatásosabb és kevésbé hatásos játékkal,

de ahány *Carmen*, annyiféle, s éppen ezért párhuzamot vonni köztük vajmi nehéz.

Mindezt pedig csak azért említjük fel, mert nagyon sok ilyen összehasonlító kritikát halottunk ma a színházban, holott ezen az alapon bírálván a dolgot, sohasem mérhetünk az igazság mértékével.

Az igazság pedig az, hogy *Szamosi Elza* *Carmen*-je egészen egyéni és sajátos alakítás, senkit se utánoz, senkhez se hasonlít s bár lényegében ugyanazt teszi és ugyanazt mondja, mégis egészen más, mint a többi *Carmen*-ek. Ez különben — az eredetiség — egyik legértékesebb kiválósága is *Szamosi* játékának. *Carmen*-je tüzes, izgató, de sohasem szertelen és túlzott. Lehet, hogy a játékban ez a hatás rovására megy, de éneke viszont a legmagasabb fokú igényeket is kielégíti s a leghidegebb hallgatót is extázisba tudja hozni. Ma egyébként is nagy kedvvel játszott és dalolt, hiszen ez a legkedvesebb szerepe, mely az Operában és Bécsben is babért, virágot — és ami sokkal többet ér — fényes szerződést termelt számára. Általában, elejétől fogva hódoló tetszés kísérte játékát és voltak jelenlétei, amelyek után elemi erővel tört ki a taps.

Mindezek után pedig teljesen felesleges delog újra felfedezni *Szamosi* bársonyos, behízelgő, buja színezetű hangjának szeles skáláját, fejlett zenel intelligenciáját, az ének-művészetben való teljes technikai készültségét s a játékban azt a bensőséget és mély átérzést, amely hangjának melegségét és üde fényét növeli. Ilyen hanganyaggal, ilyen iskolával és színjátszó tehetséggel, ez a fiatal énekesnő ma egy ragyogó pályának rózsás küszöbén áll és bátran megjósolható, hogy a jövő egyik nagy énekesnőjét *Szamosi Elza*-nak fogják hívni. Jobbak, nagyobbak, kiválóbbak vannak ma nála, de a jövő az övé.

Az előkelő, lelkes közönség, amely zsufolásig megtöltötte a nézőteret és szakadatlan ovációban ünnepelte a művésznőt, méltán sajnálhatta, hogy vége szakadt a vendégjátéknak és nem nyílt alkalom több operában is láthatni *Szamosit*.

Don Joset Pichler Elemér énekelte, az Operának ez az erős tehetségű fiatal tagja, akit kedves ismerősként üdvözölt a közönség. Legjobb szerepében ma is megérdemelt szép sikere volt *Ladislav*-nak, kinek tореádor belépőjét megisméltették. (K—r.)

* A hivatal humora. Ily cím alatt jelent meg *Csikvári* Jákó tollából az a vaskos könyv, melyben írja tekintélyes számu és jól megválogatott adomát gyűjtött össze a hivatalok világából. A mindvégig érdekes és sok derűt okozó könyv írója az államvasutak nyugalmazott főfelügyelője s egyben az *Allami Tisztviselők* lapjának szerkesztője.

Zsúr-témák.

★

Ujdonságok a szépségápolás terén.

A párisi orvosok most nagyon sokat foglalkoznak a kozmetikával. *Renan* dr. a párisi orvosok társaságában előadást tartott egy hölgyről, aki néhány doboz puder elhasználásától olyan súlyos mérgezést kapott, hogy a jobb keze teljesen megbénult, pedig ez a rizpor a legjobb parfümörök gyártmánya volt. A mérgezett hölgyet be is mutatta karkársainak az orvos.

Egy másik kollégája, *Jullien* dr. ugyanakkor elmondta, hogy ő ismer több előkelő nőt, akik a puder használatától lassankint gyomor és bélmérgezést kaptak, de *Jullien* szerint nemcsak ez a baj, hanem az is, hogy majdnem minden asszony étvágytalan-sága és ideges álmatlansága a rossz puder és krém hatása.

Ezért is az orvosok bizottságot küldöttek ki a

rizspor-fajok vegyelemzése céljából. A bizottság az összes pudereket megvizsgálva, arra a megállapodásra jutott, hogy a puderek közül a higanynya és az olómal készítek nagy feleban ártalmasok, mert mérgesek. Az egyéb fehéritő anyagokkal készített puder ártalmatlansága a közép fele van, mert nem mérgező ugyan, de korai ráncokat okoz. Egyedül a porcellánból készített puder ártalmatlan, melyet ma kizárólag csak Amerikában tudnak gyártani.

A párisi parfümösök szindikátusa minden erejéből meg akarja semmisíteni az orvos társaságnak határozatát, ami nagyon is érthető, mert eddig évente 350 millió frank értékű pudert exportáltak a franciák külföldre, amely összegtől most teljesen elesetek, miután maga a párisi orvos társaság az amerikai porcellán-puder jóságára és teljes ártalmatlanságára melett döntött.

Kleopátra hozománya.

Egy olasz tudós, Guglielmo Ferrero a Revue de Parisban cikket írt Antóniuszról és Kleopátráról és egészen más színben tünteti föl az ókor két híres szerepét, mint Shakespeare megalkotó tragédiája. Régebbi kutatások és bizonyítékok alapján ki akarja mutatni, hogy Antóniusz és Kleopátra tulajdonképpen *érdekházasságot* kötöttek. — Krisztus előtt a harminchetedik évben.

Antóniusz Kleopátra nagy hozománya, rengeteg gazdagsága csabította, míg Kleopátra csak azért ment a római hadvezérhez nőül, mert benne látta az embert, aki udvarában az intrikáknak, a lázadásra való hajlandóságnak mindenkorra véget vet. Antóniusz sohasem akarta az Egyiptom királya címet viselni és első nejétől, Oktáviától sem vált el, a mi szintén arra mutat, hogy Kleopátrával való házasságát tisztán érdekszövetségnek tekintette. Hogy Kleopátrába nem volt olyan halálisan szerelmes, mint a hogy Shakespeare festi drámájában, az már abból is kiviláglik, hogy közvetlen az esküvő után odahagyta őt és Egyiptomot és Perzsiába ment.

A legmodernebb fölfogás szerint tehát Antóniusz *hozományvadász* volt. Talán igaz is, de annyi biztos, hogy a legenda mégis csak szebb volt.

Pénzhamisító rendőrség.

Az erdélyi bünszövetkezet.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 23

Annak a nagyszabású és messze vidékekre kiterjedő pénzhamisító szövetkezetnek a működéséről, amelynek szálai egész Aradmegyéig elnyúlnak, folyton érdekesebb és szenzációsabb híradások érkeznek Kolozsvárról, abból a városból, melynek rendőrsége most a nyomozást folytatja.

Az erdélyi pénzhamisítókról írott szenzációs híradásokat mind újabb adatokkal gyarapíthatjuk. Az óriási kiterjedésű bünszövetkezet minden egyes tagja lassanként hurokra kerül.

Az ügynek szenzációsabb részei még ezután következnek, amikor amint előre jeleztük, *nevesebb emberek, közhatalnokok fognak az igazságszolgáltatás kezébe kerülni*, nem is említve azt a sok, vidéken élő paraszt gazda embert, akik benne vannak ebben a bünszövetkezetben, melynek szálait napról napra szorosabban húzza össze a nyomozó csendőrség és a kolozsvári rendőrség.

Rimóczy József dr. rendőrkapitány Veszprém József és Arkosi Károly detektívekkel állandóan ez ügyben nyomoz Kolozsvárt. A vizsgálóbíróság felszólítására pedig a csendőrségek dolgoznak nagy buzgalommal.

A kolozsvári királyi ügyészséghez, illetve

vizsgálóbírószághoz — hír szerint — tegnap egy meglepő jelentést küldött a csendőrség, aminek szenzációs tartalma nem lenne kevesebb, mint az, hogy állítólag *a tordai rendőrség nagyrésze a banda bűnös ügyeiről nemcsak, hogy tudomással bír, hanem szorosabb értelemben is érdekelve van.* A rendőrségnek a nyomozás megajtására kirendelt közeg a napokban Tordán tartott nyomozásuk után már kijelentették, hogy fáradozásaikban a tordai rendőrséget abszolút semmire sem tudták használni.

Még érdekesebb az, hogy a kolozsvári rendőrség, amely már több mint öt hónapja kutatót a hamis pénzek gyártói után, ez év januárjában többek között a tordai rendőrséget is felszólította és ámbár főfészke ott volt a pénzhamisítóknak, azért a felszólításra bevezetett nyomozatuknak semmi eredménye nem volt.

Megirtuk, hogy Bágyon, Kövend, Tordához közeli eső községek lakossága erős gyanu alatt áll. És a gyanu most bizonyosra váltott, mert két odaváló jómédu parasztagdát a náluk talált hamis 20 koronás bankjegyek alapján elfogtak és a kolozsvári ügyészség fogházába szállították. Az elfogatás március 19-én történt és pedig a tordai kórházban, ahol betegen feküdt Csegezi Márton bágyoni gazdaember, akit már régóta figyelemmel kísérnek. Két csendőr jelent meg a kórházban és Csegezi hamarosan beismerete, hogy egy uri embeirtől 25 százalék osztalék mellett hamis bankókat kapott forgalomba hozatal végett.

Az illető uriember nevét még egyelőre titokban tartják. Csegezi vallomása alapján Bágyonban levő házában házkutatást tartottak és több száz darab hamis 20 koronást találtak. Ugyanekkor letartóztatták Csegezi fiát is, ifj. Csegezi Márton. A letartóztatás károsan hatott a környék lakosságára, amennyiben a Csegezi familia mint régi, tisztos nemes család, nagy tekintélynek örvendett és az oszlop tornácok kuriát arra járó előkelő urak is felkeresték.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egyesületének aradi fiókja a tagdíj befizetéseket a tagok kényelmi szempontjából kedvezőképp osztotta be: Minden hó első és harmadik vasárnap a Pécska-ut 1 sz. alatti befizetőhelyen, a második és negyedik vasárnap pedig a Ferenc-tér 6. sz. alatti (Jánosvitáz vendéglő) együleti helyiségben, mindenkor délután 3-5 óráig, mely beosztást ezután van szerencsém az együleti tagok tudomására hozni és egyben felkérni, hogy tagdíjajukat pontosan befizetni sziveskedjenek, nehogy az esetleges hátralekötések késedelmi kamatokat legyünk kénytelenek felszámítani. Új tagok felvétel végett jelentkezhettek. Tagja lehet együletünknek minden fedhetlen előéletű munkás, önálló iparos, kereskedő, tisztviselő, segédek, tanoncok vagy bármely más rendes foglalkozással bíró férfi és nő, kórkülménységnélkül és orvosi vizsgálat mellőzéseivel. Beiratásdíj: 1.20 fill. tagdíj: I. oszt. 20 f., II. oszt. 24 f., III. oszt. 30 f. hetenkint. A belépni szándékozók minden bővebb felvilágosításokat vasárnaponként tartandó befizetésekkor nyerhetnek. Tájékoztatásul felemlítjük, hogy akik a tagilletékeket pontosan befizetik, azok már a tíz éves tagság után a tagnak kereset forrásául szolgáló foglalkozásában bekövetkezhető rokkantsága esetén 8.40 9.80, illetve 11.90 fillér rokkantségélyben részesülnek hetenkint, amíg élnek. A heti segély azonban évről-évre nagyobb lesz, a szerinti amint a tag később lesz munkaképtelenné. Negyven évi tagság után a tag 12, 14 illetve 17 korona heti rendes nyugdíjat élvez, tekintet nélkül munkaképességére. Az egyület özvegyeket és árvákat gyámolít, segít. Jelenleg segélyez 70 rokkant tagot és 21 árvát. Az együletnek tizenhárom éves fennállása óta a törzsvagyona az 1905. évi mérleg szerint: 1,900,000 kor. ajánljuk ezt az igazán közhasznú intézményt bárkinek is jóakaratú figyelmébe, de

különösen a munkásokéba, kikről öreg napjakra a megélhetésükkel más irányban gondoskodás nem történt. Slessenek tehát a beiratkozással, hogy legalább ezután biztosítsák a tisztességes megélhetésüket a bekövetkezhető munkaképtelenség és öregség esetére. Tumor Lajos, elnök.

(*) Az Aradi Iparos Ifjak Önképző együlete folyó hó 24-én, szombaton este 8 órakor az egyület helyiségében taggyűlést tart, melyre a tagokat ezután is meghívja az elnökség.

Elítelt aradi képviselő.

(Russu-Sirianu bíróság előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 23.

Érdekes jogi kérdésben döntött ma az aradi királyi törvényszék, amely hatóság döntésének különös fontosságot kölcsönöz, hogy ugyyszólván precedenst alkot a magyar sajtójában. A szerzői jogról szóló törvény ugyanis kimondja, hogy a Magyarországon megjelent és terjesztett nyomdatermékekből mely hatóságoknak kell köteles példányt küldeni. Ezek között első helyen az illetékes ügyészség áll, amelynek hivatása, hogy az állam érdekeit s a közszemérmel veszélyeztető iratok placra ne kerüljenek. Nemzetiségi agitátoraink azonban gyakran úgy kerülték meg a törvény rendelkezését, hogy államiségünk ellen irányuló műveiket külföldön agitativ szócsövek útján terjesztették.

Russu-Sirianu János aradi lapszerkesztő, a kisjenői kerület volt országgyűlési képviselője *Romanii in Statul Ungar* cím alatt még múlt esztendőben nagyobb köriratot írt. A könyv, amely a nemzetiségi kérdést kiélezve, erős támadást tartalmazott a magyar államegység ellen, *Bukarestben* jelent meg, egy ottani könyvkereskedő és kiadó őgiséje alatt. A magyarországi román lapok természetesen terjedelmes idézeteket vettek át a könyvből, aminek az lett a következménye, hogy a könyv terjesztését az ügyészség megtiltotta s *elkobzását elrendelte.* Russu-Sirianu János ellen pedig, miután nem mutatott be az ügyészségnek köteles példányt, megindították *sajtórendőri kihágás* miatt az eljárást.

Ez ügyben október 28-án folyt le az első tárgyalás *Haty* Adolf aljarásbíró előtt, ahová Russu-Sirianu maga helyett *Marsieu* Jusztin dr. aradi ügyvédet küldötte védőként.

Marsieu Jusztin dr. az iratok *felolvasása* után tagadta, hogy ez esetben kihágás forogna fenn. A kérdéses művet ugyan tényleg a vádlott szerezte, de szerzői és kiadói jogát szerződés útján egy bukaresti könyvkiadócégre ruházta. Ez kiadta a könyvet, amelyből azonban Magyarországra egy példány sem érkezett, mert a könyvre nézve elkobzási rendelet adatott ki. Russu-Sirianu tehát nem is lehet abban a helyzetben, hogy a köteles példányt beszoigáltassa az ügyészségnek s így öt sajtórendőri kihágásért eltiltani nem lehet. Kéri védelem felmentését.

Miután az ügyész megbízott főntartotta a vádat, a bíró kihirdette az ítéletet, amely szerint a királyi járásbíróság bünszövetkezetnek találta Russu-Sirianu Jánost a terhére rótt sajtórendőri kihágásáért s ezért husz napi fogságra átváltoztatható 400 korona pénzbüntetést mért rá.

Az indokolás szerint a bíróság megállapítottan látta, hogy a könyvből igenis érkeztek példányok Magyarországra, amit bizonyít az is, hogy egyes lapok egész fejezeteket idéztek belőle. A büntetés kiszabásánál csak súlyosbító körülményeket vett figyelembe a bíróság, mert Russu-Sirianu János a magyar államiség elleni izgatás miatt már büntetve volt. A bünyügi

költségeket a bíróság egyelőre behajthatatlannak nyilvánította.

Marsieu Jusztin az ítélet ellen felebbezést jelentett be, melyet ma tárgyalt az aradi kir. törvényszék felebbviteli tanácsa, amely az elsőbírósági ítélet indokainál tovább ugyancsak büntetésnek mondotta ki Russu-Sirianut, büntetését azonban 2 napig fogházra átváltoztatható 40 korona pénzbüntetésre szállította le. Az ítélet jogerős.

SPORT.

+ Az Aradi Atlétikai Klub disztornája. Szombaton délután fél hat órakor tartja a Weitzer János-utcai polgári fiúiskola tornatermében idénzáró disztornáját az Aradi Atlétikai Klub, mely tornaünnepélyre megnívók kibocsátása nélkül csak az uton hívja meg az érdeklődő közönséget a klub elnöksége. A verseny fél hat órakor veszi kezdetét Nagy Károly zenekarának közreműködése mellett, a tornász tagok és nővendékek felvonulásával. A csapatot Molitorisz József tornasportosztályvezető vezeti be. A felvonulást szulyzokkal végzendő szabadgyakorlatok követik, majd két csapatban szertornázás következik és pedig I. csoport magas korlát Molitorisz József vezetése alatt, II. csoport lovon Neidenbach Ödön vezetése alatt. Negyedik pont a nővendékek összetett versenye: a) korlát, b) nyújtóról mellő oldalról yésből magas ugrás. Elsőnek ezüst, másodiknak nagy, harmadiknak kis bronz érem. A nővendékek versenyét a mintacsapat nyújtó tornázása követi. Végezetül a tagok összetett versenye a következő: a) magasugrás dobogóval nekiszaladással, b) helyből súlylökés távolba, c) 50 kilos súlyemelés vállmagasságból. Elsőnek ezüst, másodiknak nagy, harmadiknak kis bronzérem. Az ünnepélyt a díjkiosztás és az elvonulás zárja be. Az előjelekből ítélve, közönségünknek élvezetes látványosságban lesz része. Belépődíj nincsen. A versenybírószak elnöke Szathmáry János ügyvezető elnök: Molitorisz József, Heeger Antal, Széll Lajos dr., Palotay Antal, ifj. Vas Gusztáv, Tedeschi Viktor és Szokolczay Lajos.

A kormány készülődései.

Az adóbehajtás és ujoncozás.

(Andrássy és a koalíció.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 23

Nem lehet tudni, mi igaz azokból a hírekből, melyek a kormány legközelebbi intézkedéseiről szólnak, mert hiszen a kombinációkat rögtön nyomon követi a cáfolat, — annyi azonban tény, hogy a kormány erősen készülődik, hogy az adóbehajtás és ujoncozás terén olyan intézkedéseket tegyen, melyek ideig-óráig kiegészítenék úgy az állampénztárt, mint a hadsereget. Ezek a készülődések, melyeket feszült figyelemmel néz az egész ország, várakozó álláspontra kényszerítik az egész nemzetet.

Más hír, hogy a koalíció bomlik. A függetlenségi párt szecesszióra készül. Mindenesetre jobb későn, mint soha.

Minisztertanács.

Ma délben a kabinet valamennyi tagjának részvételével minisztertanács volt, melyen Fejérváry Géza báró miniszterelnök beszámolt legutóbbi bécsi utjáról.

Az adóbehajtás megkezdése.

Az új pénzügyminiszternek első érdembe vágó rendelete az adók behajtásáról fog szólni. Maga a rendelet már készen van, csak a kibocsátással illetőleg a dátum kitöltésével várnak egy szerintük alkalmas pillanatra. A rendelet szól valamennyi városi és megyei törvényhatóság-

nak és a különböző adóbehajtási törvényekre való hivatkozással utasítja a hatóságokat, hogy az *ex-lexet megelőző időkből származó adókat és illetékeket haladéktalanul szedjék be*, még pedig intsék meg a feleket háromszor és ha a harmadik intésre sem fizetnek, akkor foganatosítsák a *végrehajtást és árverést is*.

Egyben megy a királyi biztosoknak, kormánybiztosoknak és főispánoknak bizalmas rendelet, hogy azokat a tisztviselőket, akik vonakodnának a pénzügyminiszter rendeletét végrehajtani, a legrövidebb uton függeszszék fel és fegyelmi uton büntessék meg. Az általános és folyó adók behajtását csak azért nem foganatosítják még, mert a kormány nincs tisztában, hogy ellenállás esetén nem volna-e a költség nagyobb, mint a behajtható összeg? De feszélyezi a kormányt az a gondolat is, hogy általános és tömeges végrehajtások nagy izgalmat keltenének az országban.

Az elmaradó ujoncozás.

Az ujoncozás, melyről egy bécsi lap nyomán az összes mai lapok azt írják, hogy már a napokban megindul az egész vonalon, szintén még jó darabig késni fog. Az április 11-iki terminus előtt sem részleges, sem általános, szóval *semmiféle ujoncozásról nem lesz szó*. Ki akarják várni, hogy milyen lesz a hangulat a törvényes választásoknak akkor már tagadhatlan elmaradása esetére. Csak később fognak kísérletet tenni első sorban önkéntesek toborzásával. Biztos értesülésünk szerint a hadseregnek ez év október hó elsejére, de legkésőbb december 31-ére *okvetlen szüksége van az egész ujoncanyagra*. Az év utolsó negyedére tehát — ha az abszolutisztikus rezsim addig még tart — félre fog tenni a kormány minden melléktekintetet és akár erőszakkal is ujoncozni fog; de most áprilisban, mint általánosan írják és hiszik, még nem szándékoznak a végletekig menni.

Andrássy memoranduma.

Andrássy Gyula gróf memoranduma, amely egy bécsi lap révén került nyilvánosságra, általános diskusszió tárgyát képezi politikai körökben.

A 67-es politikusok benne igazolva látják ellenzéki állásfoglalásukat, mert — mondják — mivel hogy Bécsben még a követeléseknek e minimumát sem fogadták el, az igazolja a mi harcunkat — Bécs ellen.

Már a függetlenségi körökben egész más hangon beszélnek a memorandumról. Vanak például olyanok, akik árulásnak nevezik Andrássy emlékiratát, mert az tisztára olyan politikára mutat rá, amely alkalmas arra, hogy megakadályozza a függetlenségi és 48-as pártnak abszolút többségbe való jutását. De nemcsak ez nem tetszik ebben a memorandumban, hanem határozott rosszalásra tárt a függetlenségi körök között Andrássy Gyula grófnak ezen leszerelési kísérlete.

Ugron Gábor e memorandumban találja a legfényesebb igazolását az ő kilépésének.

— Ime — mondotta több volt képviselő előtt — láthatjátok most már, hogy miért léptem én ki a vezérbizottságból. Mialatt mi ott a nemzeti ellenállást szerveztük és készítettük elő a talajt a nemzeti ügy teljes győzelmére, az alatt a mi szövetségeseink hátunk mögött megkísérelték

a leszerelést. Ezeket az állapotokat tovább tűrni nem lehet.

Hire jár, hogy több volt függetlenségi képviselő mozgalmat indított arra, hogy a függetlenségi párt lépjen ki a koalícióból.

A függetlenségi pártból.

Thaly Kálmán fölkereste ma Kossuth Ferencet, akivel a képviselőválasztások ügyében sokáig tanácskozott.

Pisztory Mór, Kolozsvár egyik kerületének volt országgyűlési képviselője, aki a napokban kilépett az új-pártból, ma bejelentette Kossuth Ferencnek a függetlenségi pártba való belépését.

A királyi biztosok működése.

Pestvármegyénél kezdenek visszaállani a régi állapotok. A királyi biztos ma kinevezte főjegyzőnek Dubravcsky Agostot, aki azelőtt tiszteletbeli főjegyző volt, de a többi tisztviselővel ő is távozott. A királyi biztos azonkívül a mai nap folyamán kinevezte árvaszéki ülnöknek Mátysz Károlyt és Bakó Imrét.

Marosvásárhelyről táviratozzák:

Vozáry János királyi biztos magához rendelte Maros-Torda megye tisztviselőit. Farkas Albert elmozdított alispán, Nagy József főszolgabíró, ifj. Ugron Gábor és Marton József szolgabírák nyilatkozatot tettek közzé, melyben értesítik a vármegye közönségét, hogy továbbra is résztvesznek az ellenállásban és a királyi biztos rendeleteinek végrehajtását megtagadták.

A honvédek tüzérsege.

A M. T. I. a következő kommunikében válaszol több lapoknak a kormány ellen a honvédek tüzérsegeről szóló törvényjavaslat be nem nyújtása miatt történt támadására:

A koalíció sajtó részéről legújabbban élénk szemrehányásokkal és gyanúsításokkal illetik a kormányt, amiért Magyarországon az ígért honvédtüzérseget még a mai napig sem valósította meg, holott Ausztriában az osztrák Landwehr tábori tüzérsegerre vonatkozó törvényjavaslatot már be is nyújtják a parlamentbe. Ezzel szemben félhivatalos forrásból közlik, hogy a magyar királyi honvédségnek tábori tüzérseggel való felszerelése még Tisza István gróf miniszterelnöksége alatt teljesen elhatározott dolog volt és mint ilyen hozatott a képviselőház tudomására. Emlékszünk is rá, hogy ezt a bejelentést, valamint a két éves szolgálati időnek a védertörvény rivíziója keretében való megvalósítására vonatkozó tervet az egész képviselőház minden oldalán éljenzéssel fogadta. Ha már most a honvédtüzérsege ügye mind a mai napig egyetlen lépést sem tehetett a megvalósulás felé, erről *egyesegyedül az utolsó bécsi képviselőháznak obstrukciója és az utolsó képviselőházban létrejött koalíció tehetnek*, amelyek a törvényhozás egész működését megghiúsították és lehetetlenné tették még a legsürgősebb és legüdvösebb törvényjavaslatok elintézését is. Ha Ausztriában ma már odáig fejlődött a Landwehr tüzérsege dolga, hogy a törvényhozástól az e célra szükséges összegek megszavazását kérik, ennek oka az, hogy Ausztriában sem obstrukció, sem koalíció nincsen, ott tehát az osztrák törvényhozás működése zavartalanul folyik. Ennélfogva, ha vád érhet valakit a honvédtüzérsege megvalósításának elhalasztá-

sáért, ez a vád a kormányt semmiképen sem érheti, *de igenis éri egész súlyával a koalíciót.* Mindaddig, amíg munkaképes törvényhozásunk nincsen, amely a honvédtüzérség felállításához szükséges pénzeszközöket a kormány rendelkezésére bocsátja, a kormánynak arra kell szorítkoznia, hogy a szükséges szervezési munkákat és előkészítő lépéseket megtegye és bevárja a kedvező fordulatot, amely lehetővé fogja tenni, hogy Magyarországon is felvehesse a törvényhozás a maga rendszeres működését.

HIREK.

Csuda a válságban.

Arad, március 23.

Ime, megelégték az égi hatalmak is a magyar szenvedéseit és égi jelet mutatnak neki. Égi jelet, piros-fehér-zöldet, — amint azt a koalíciós vidéki sajtó egyik orgánumban megjelent alábbi hír bizonyítja:

— Egi jel. Az ég már sokszor öntött reményt és bizalmat elcsüggedt lelkekbe. A világokon uralkodó legfelsőbb láthatatlan hatalom meg tudja mutatni magát eseményekben, amelyikkel az igazság erejét hirdetik, olykor azonban az emberek valóságos érzékelhető jeleket szeretnének látni az égtől és némelyek látnak is. Akár meg is esküsznek, hogy látták a saját szemükkel. Nyitra Kolozson is azt híresztelik az erdőőrök, hogy március tizenötödikén színes fényességet vettek észre az égen. Háromszínű volt. Piros, fehér, zöld. A formája pedig olyan volt, mint egy hat méter hosszú és egy méter széles nemzeti zászló. Ot óra tizenöt perckor vették észre s jó negyed-óráig tartott, akkor északnyugati irányban elhúzódott. Trikolór az égen, magyar trikolór. Az emberek jól látnak az égi jelben. A magyarok istene leveszi a mostani átkot az országról.

Nagy jó uraim, akik komoly képpel és hívő lélekkel olvassátok ezt a híreskét: egész nyugodtan elhíhetitek, hogy nincsen benne egy szó igazság sem. A nemzeti színnek nincsen ebben az országban ellensége: aki van, az gazember. De az égből mégsem lógnak magyar trikolórok. Nem lógtak nagy a március idusán sem, pedig akkor nagyobb ok lett volna reá.

Az isten — méltóztassék belátni — tudja, hogy mit csinál. Az isten nem buta. Az isten ha jelt akar mutatni a nemzetnek, — nem Nyitra-Kolozsra vonul és nem hat méteres jelekkel biztat egy nemzetet. A nyitra-kolozsi erdőőrök, akik igen művelt emberek lehetnek, mert meg tudták állapítani, hogy merre vonult el az égi trikolór, ezek az erdőőrök, amint látni méltóztatik, hiába látták az égi jelet: még mindig nem tettek semmi különösebbet a hazáért.

A papot, aki kegyszerek elvonásával izgat: megbüntetik, mert a kegyszereket épúgy profanizálja a tette, mint a papi méltóságot. Aki azonban a nemzeti trikolort használja hazug hírek gyártására, az megmarad hazafinak. Nagy jó uraim, vegyék észre már egyszer, hogy az ilyen nyilvánvaló hazugság éppen

olyan bűn, mintha sárba tipornák a mi lobogónkat, a szentet, a szívünk-höz nőttet! Vegyék észre, hogy kegyelmeteket tartja butának, aki a szemük elé mér kerülni ilyen égi csudák hírével. Vegyék észre. Mert a magyarok istene akkor fogja levenni a mostani átkot az országról, amikor első ízben jut öntudatra kegyelmetekben az az érzés, hogy nemcsak a német tud maszlagolni, hanem az is, akinek piros-fehér-zöld a csizmája is és aki nagy hazafi, mivel égi jeleket lát ott, ahol nincs más, csak köd, szomorú, bizonytalan, kétségbeesés szürke köd...

— **Andrássy Gyula gróf megbukott** [Budapest-ről táviratozzák: A Magyar Tudományos Akadémianak ma délutáni ülésén *Andrássy Gyula* gróf, aki igazgatónak volt jelölve, megbukott. Igazgatósági tagokká nagy többséggel *Eötvös Loránt* bárót és *Plósz Sándor* volt igazságügy-minisztert választották.

— **A francia házelnök válasza.** *Budapest-ről* táviratozzák: Az országos függetlenségi párt részvételtáviratára *Kossuth Ferenc* ma a következő táviratot kapta a francia képviselőház elnökétől:

Kepviselő Ur!

E percben vettem kézhez azt a táviratot, melyben ön ismerteti azokat a mély rokonérzéseket, melyeket önben és politikai barátaiban a courriéresi szerencsétlenség földézett. Van szerencsém önnek és barátainak legmelegebb köszönetünket kifejezni a nemes gondolatért és önnel tudatni, miszerint elrendeltem, hogy az ön távirata a képviselőház levéltárában helyeztessék el, ahol tanuságul fog fennmaradni annak a nagybecsű együttérzésnek, amely nemzetünket áthatja.

Fogadja képviselő ur kiváló nagyra-becsülesem nyilvánítását.

Doumer Pál,
a képviselőház elnöke.

— **Uj főispán.** *Budapest-ről* sürgönyzik: A főhivatalos *Bud. Tud.* jelenti, hogy a király *Simó Béla* nyugalmazott tanfelügyelőt és földbirtokost *Beszterce-Naszód vármegye* főispánjává nevezte ki.

— **Előléptetések az Államvasutaknál.** *Budapest-ről* jelenik: Az Államvasutak tisztviselőinek előléptetési lajstromát *Vörös László* kereskedelemügyi miniszter átdolgozás, illetőleg kiigazítás céljából visszaküldte az Államvasutak igazgatóságához. Az előléptetési kimutatások reviziójával az igazgatóság már elkészült és az így kiigazított előterjesztés fölött a miniszter előreláthatólag a jövő hét elején dönteni fog. — Itt említjük meg, hogy *Békésy Ferenc* dr. vezetésével tegnap a *Vasúti és Hajózási Klub* egy deputációja tisztelegett a kereskedelmi miniszternél s memorandumot nyújtott át a külső szolgálatot teljesítő vasutasok ruházati kérdése és a külső szolgálaton levő vasutasok éjjeli szolgálatának külön díjazása dolgában. *Vörös László* azt felelte a deputációnak, hogy sajnálja, hogy az államháztartás mostani pénzügyi viszonyai nem engedik, hogy ez idő szerint teljesítse a vasutasok kérését. O ugyan jogosnak tartja a vasutasok kívánságait, az 1906. évi költségvetés irányzatba megfelelő összeget is akart bevenni az ilyenfajta kiadások fedezésére, a pénzügyminiszter azonban kijelentette, hogy az államháztartás helyzete nem bírja meg ezeket a kiadásokat. Miután pedig már tárcája átvételekor

tudatában volt a kereskedelmi miniszter, hogy a vasutasok 1904. évi fizetésrendezése teljesen el van hibázva: azt hiszi, hogy a fizetésrendezés dolga még sürgősebb, mint a ruházati kérdés. Azonban a vasutasok mostani kérelmét méltányosnak és megokoltnak tartja s azért már most közli, hogy az illetmény-szabályzat újabb való átdolgozása iránt intézkedett s ennek keretében kívánja megoldani a vasutasok egyenruházatával kapcsolatos összes kérdéseket, valamint a vasúti éjjeli szolgálatnak a postásokéhoz hasonló külön díjazását is. Ennél többet most nem tehet, de az 1907. évben az új illetmény-szabályzat keretében ezeket a kérdéseket is rendezni fogja.

— **Boda Dezső — rendőrfőkapitány.**

Budapest-ről táviratozzák: A főhivatalos *Bud. Tud.* jelenti, hogy a király *Boda Dezső* dr.-t a fővárosi államrendőrség főkapitányává, *Pekáry Ferenc* rendőrtanácsost pedig főkapitányhelyettesé kinevezte.

— **Ibsen 78 éves.** *Christiániából* táviratozzák: *Ibsen* e hónap 20-án ünnepelte 78-ik születésnapját, amelyre a világ minden tájékról érkeztek az üdvözlő telegrammok, levelek és virágok. A nagyköltő állapota változatlan, de azért nagyon kimélnie kell magát.

— **Bubics püspök csalói.** *Budapest-ről* táviratozzák: *Bubics Zsigmond* kassai püspök ismeretes ügyében a rendőrség hónapokon át érlelyes vizsgálatot folytatott, amely ma meglepő eredménnyel végződött. A vizsgálat kiderítette, hogy a püspök titkára, *Hajnóczy József* összejátszott *László Fülöp* régiségkereskedővel és két más régiségkereskedővel, több mint egy millió koronával megkárosította a püspököt és a káptalant. A rendőrség megbízásából *Schätz Gusztáv* szakértő Londonban, Párisban és Bécsben járta ottani régiségkereskedőknél egész csomó nagyértékű tárgyat talált, amelyeket a püspöktől *Hajnóczy* és társai család útján megszerettek és drága pénzen eladták. A rendőrség *Lászlót* és *Hajnóczit*, aki jelenleg Nézzában tartózkodik, detektívvel állandóan őrizteti, hogy minden percben letartóztathassa.

— **A kisjenői új vashíd.** *Kisjenőn* ma adták át a forgalomnak az új vasszerkezetű Körös-hidat. Az impozáns alkotást az állami gépgyár tervezte s 1905. június 1-én kezdte meg építeni. A 86½ méter hosszú hidnak három nyílása van. Középpárt a 4½ méter széles kocsiút, jobbra és balra pedig egy-egy 2 méter 30 centiméter széles gyalogjáró áll a forgalom rendelkezésére. A hid teherpróbáját ma tartották meg. Jelen voltak: *Éltető Akos* főmérnök a miniszter képviselőletében, továbbá *Papp Hugó*, az állami gépgyár főmérnöke, *Keller Izso* és *Darvas Lajos* az aradi államépítészeti hivatal főmérnökei, a Körös-társulat képviselőletében *Ujj János* főmérnök és végül a gyulai folyammérnökség részéről *Szarvassy Arzén* főmérnök.

— **A Városi kávéház renoválása.** Mai számban megírtuk, hogy a Városi kávéház új nagyobb átalakuláson fog keresztülmenni. Mint értesülünk, *Masanszker Alfréd* a városi tanácshoz intézett beadványában kéri a várost mint háztulajdonost, hogy a városi bérházban hozassa rendbe a mostani tűrhetetlen bejáratot és az udvart s a kávéházban vezessen be központi légfűtést és egy kipróbált ventilációs rendszert. *Masanszker* beadványában megjegyzi, hogy kész a felsorolt rendezési munkálatokat, melyek nélküli a kávéházat modern színvonalon nem lehet főtartani, a sajátjából előlegezni, ha a tanács megengedi, hogy szerződésének hátra-

levő tizenegy évében a renoválás költségeit a házber összegéből aránylagosan levonhassa.

— Az építők munkások bérmozgalma. Az építőmesterek és a kőműves munkások megbízottai ma folytatták az Iparhatóság előtt a békéltetési tárgyalásokat. A munkások azon követelését, hogy a két éven alóli segédek minimális órábérére 28—32 fillérben állapítsák meg, az építőmesterek elfogadták. A falazó és belső vakoló segédek eddigi órábérére 33 és 39 fillér között váltakozott. A munkások most 39—44 fillér órábért kívánnak, de az építőmesterek megbízottai ezen követelésüket túlzottnak találják. Az építőmesterek hajlandók ugyan engedelményre ezen a téren is, de csupán 37—42 fillér órábért ajánlottak fel a munkásoknak. Ugyisint nem hajlandók megadni az építőmesterek a díszvakolók és állványkészítők 45—48 filléres órábér követelését sem. Az eszaki munkásoknak 42—46 fillér órábért ajánlottak fel. A munkások kijelentették, hogy árszabályukat a lehető legméltányosabban állapították meg, azzal a szándékkal, hogy az építő közönséget nem lehet egyszerre iránytalanul magas díjtételekkel megterhelni. A munkások megbízottai a holnapi nap folyamán közlik a munkásokkal az építőmesterek álláspontját. Az egyezkedési tárgyalásokat a jövő héten folytatják.

— Eötvös Bálint szabadlábra helyezése. Budapesti tudósítónk táviratozza: Szlavek Ferenc dr. vizsgálóbíró ma délelőtt hirdette ki Eötvös Bálint dr. előtt határozatát, mely szerint az előzetes letartóztatást fentartja. Ezen végzés ellen Káldor Gyula dr. védő nyomban indokolt előterjesztéssel élt a vádtanácshoz. Előterjesztésében a vizsgálóbíró hatásköre ellen szólalt fel, mert a törvény az előzetes letartóztatás elleni jogorvoslat elintézését a Bp. 52. §-val a vádtanács hatáskörébe utalja. Becsültta továbbá a védő a Günsberger Gyula előéletére vonatkozó törzskönyvi adatokat, továbbá azon eseteket, melyekből kitűnik, hogy Günsberger Gyula az Eötvös Bálint esetéhez hasonló módon már többeket kerített hálójába. Az előterjesztést a bünygyi iratokkal együtt nyomban áttette a vizsgálóbíró a vádtanács elnökéhez, aki az ügyet elreferálás céljából dr. Makner bírónak osztotta ki. A vádtanács déli 12 óra után vette tárgyalás alá a védő előterjesztését és a tárgyalás befejeztével elrendelte Eötvös Bálint szabadlábra helyezését. Ez rögtön meg is történt.

— A Pesti Hengermalom válsága. Az üzleti körökben nagy föltűnést keltett a Pesti Hengermalom Társaságnak most közzétett mérlege, a mely mintegy nyolcszáz ezer korona, jórészt borspekulációkból eredő veszteségről ad számot. A nagy veszteség a malmot komoly válságba juttatta, a melynek szanálására, hír szerint megindultak a tárgyalások Elek Pállal, a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság vezérigazgatójával, aki hajlandó is a malom megszorult helyzetén segíteni. A malom új vezérigazgatójává Kubics Gusztáv, a nyáron leégett szolnoki Hungária-malom vezérigazgatója van kiszemelve.

— Sélley Sándor gyászja. Budapestről sürgönyzik: Sélley Sándor nyugalmazott kuriai tanácselnök ma hosszas betegség után meghalt. Az elhunytban Sélley Sándor belügyminiszeri államtitkár és Sélley Barnabás főügyész helyettes atyjukat gyászolják.

— Véres kardpárbaj. Budapestről táviratozzák: Ma délután Szevera Károly nagybirtokos és Hutiray Gyula honvédhadnagy kardpárbajt vívtak, melynél Hutiray életveszélyesen megsebesült. A párbajra összeszólalkozás adott okot.

— Halálozás. Ifj. Rózsika, Ifj. Mihály és neje szül. Gadó Anna 16 éves leánya tegnapelőtt Paulson meghalt. Testvérei és számos rokon gyászolják.

— A francia kulturkare. Párisból táviratozzák: Ledente apátot, Landerneau vikáriusát a leltározás alkalmával kirendelt csendőrség bántalmazása miatt egy havi fegháza itélték. Az a hír, hogy Louis Laccarati békebíró katolikus tüntetőkre, a kik házának ablakait kövekkel beverték, revolverből többször rálőtt és egy cséledéleányt megsebesített, az újabb jelentések szerint odamódosul, hogy Louis a tüntetők megijesztése és a csendőrség figyelmeztetése céljából több lövést tett a levegőbe, de senki sem sebesült meg.

— A Tantschitz egyezés helybenhagyása. Budapestről táviratozzák: A Tantschitz-féle hagyatéki ügyében az ügyiratok tegnap érkeztek a közalpitványi ügyigazgatóságtól a kultuszminiszteriumba, ahol Tost Gyula az ügyet még ma soronkívül helybenhagyólag elintézte és aláírta. Az aláírt iratokat még ma szétküldték.

— Elkobzott hírlap. Budapesti tudósítónk táviratozza: Az ügyvédség megkeresésére a soros vizsgálóbíró elkobozta a Budapesti Hírlap mai számát. A „kivételes” intézkedésre Edvi-Ilés Károlynak „A magyar bíróság veszedelme” című vezércikke adott okot, amelyben az ügyvédség „a bíróság mint az alkotmány egyik biztosítója ellen irányuló lázítás vétségé” és „a hivatalos hatalommal visszaélés vétségére való felbujtást” látott fenforogni. Ezzel az elkobzással próbálták ki a tegnapelőtt kiadott rendeletet. A főpróba teljes kudarccal végződött. Az ügyész, tekintettel arra, hogy az új rendelet értelmében egy órai ideje volt az intézkedésre, nem kért üres blankettát a vizsgálóbírótól, hanem a rendes uton indítványt tett, a vizsgálóbíró végzést hozott s csak ezután akarták az elkobzást foganatosítani. Ekkorra azonban már a lapok mind elmentek. A rendőrséghez, ahol pedig Thury rendőrfogalmazó a rendelet kiadása óta reggeli öt órától kezdve permanenciában van, csak háromnegyed nyolc órakor érkezett meg a végzés. A lapok ekkor már az előfizetők kezében voltak. Kiderült tehát, hogy az előleges cenzurának ilyen módon való rendszerítése nem vált be.

— Nansen — követ. Londonból jelentik, hogy a norvég király Nansen Frithjofot, a híres északsarki utazót londoni norvég követé nevezte ki. Nansen pár év óta nagyon élénken vett részt a norvég politikában, s a Svédországtól való elszakadásnak lelkes hirdetője volt; nagy szolgálatot tett hazájának azzal is, hogy az angol újságokban tömördek cikket tett közzé annak igazolására, hogy a norvég önállóságra való törekvés teljesen jogosult, s hogy Európának is érdeke. Nansen északsarki útja óta az év jelentékeny részét mindig Angliában tölti, ahol már igen sok előkelő ismeretsége van s így Hakon király keresve sem találhatott volna a tudós sarkutazónál alkalmasabb embert a londoni követségre.

— Újabb bányarobbanás. Fairmontból táviratozzák: A Century szénbányatársaság egy tárnáját robbanás elpusztította. A robbanásnak sok emberélet esett áldozatul. Eddig tíz holttestet kiástak.

— Szívszélhűdés az utcán. Temesvárról táviratozzák nekünk: Kássay István, Temesvár legrégibb építész, számos középület tervezője, este a kaszinóból hazamenet az utcán szívszélhűdés következtében összeesett és meghalt.

— Szerencsétlenség a színházban. Párisból táviratozzák: A „Comedie Francaise”-ban tegnap este előadás közben egy Maurice Boulaire ne-

vű uriember kiment a páholyából a folyosóra s nekítámaszkodott a lépcső korlátjának. A páholyintogató kérdésére azt felelte, hogy szédül. Alig, hogy az asszony elfordult tőle, Boulaire átbukott a korlátom s lezuhant a földszintre, ahol halálra rúta magát. Az eset óriási pánikot okozott a színházban.

— Az emberiség nagy tömege pusztul el a legnagyobb ellensége, a tüdővész által. Szerencsére manapság már nem vagyunk tehetetlenek ezen borzasztó betegség ellen, mint annakelőtte. A modern gyógytudomány a „Sirolin-Roche”-ban egy oly hatásos szer birtokában van, mely a tüdővész továbbterjedését feltartóztatja, a köhögést és köpetet esőkenti, az étvágyat és a testmegtartást emeli és ezen betegség összes jelenségeit megszünteti. Amellett ezen szer kellemesen szedhető s hazamosabb használatnál is teljesen ártalmatlan. Kapható a gyógyszerárakban.

— Egy szlámi herceg szerelmi regénye. Pétervárról írják: Desnitszkaja Ivanovna Katalin, egy Kievkörületbeli bírónak a leánya a múlt évben mint irgalmas nővér kiment a messze Keletre, az orosz sebesülteket ápolni. Amikor vége volt a nagy háborúnak, Desnitszkaja Katalin visszatért Pétervárra, ahol véletlenül találkozott a szlámi trónörökös öccsével, egy kimondhatatlan nevű herceggel, aki akkor végezte el a császári hadapródiskolát. A keleti herceg forró szerelemre gyuladt a szép leány iránt és mert meghallgatást nyert, elhatározta, hogy feleségül veszi, amihez a szlámi király távirattal adta beleegyezését. Az esküvőt tehát megtarthatták volna, de egy rendkívül kellemetlen akadály merült fel. Oroszországban ugyanis tilos a polgári házasság és tilos az is, hogy egy keresztény leány buddhista vallásához menjen nőül. Ugy segítenek tehát a dolgon, hogy külföldre utazzanak és ott fogják az esküvőt megtartani. A fiatal pár legelőbb is Szlámba utazik, onnantól azonban Pétervárra, a hol állandó lakásuk lesz. Az ifjú herceg már most is rendkívül gazdag és vagyona idővel még egy pár millióval fog gyarapodni.

— Köszönetnyilvánítás. Boldogné Tenner Pál dr. ravatalára szánt koszoru megváltására Braun Mór és neje az izr. jót. négyeletnek 20 koronát; boldogné Keszenbaum Mór ravatalára szánt koszoru megváltására Ferdinánd Demeter és neje 10 koronát szíveskedett az arad. izr. jót. egyelet javára adományozni, mely nemeslelkű adományokért hálás köszönetét fejezi ki az elnökség.

— Hajsza lakosok után. Mostanában folyik Franciaországban a népszámlálás. Ez a nagy munka természetesen bővelkedik humoros részletekben. A legmulatságosabb eset azonban egy kis francia városkával esett meg. A városka nevét nem árulják el az újságok, de megírják, hogy a városnak eddig 19.966 lakosa volt és szaporodás egyáltalában nem mutatkozott. A városi urak minden lehető elkövetek, hogy az idel népszámláláson a város legalább is 20 ezer lakossal szerepeljen. Ettől a hiányzó harmincegy embertől nagyon sok függött. Tudniillik mielőtt a városnak huszezer lakosa van, a tisztviselők, a király stb. egy magasabb rangfokozatba jutnak és évenként 2—3000 frankkal több fizetést huznak. A 34 embert tehát elő kellett teremteni. Minthogy a börtönökben levő rabokat is „lakók”-nak számítják, a városka környékén hetekig vadásztak a mindenféle jámbor csavargókra és csirkefogókra, akiket azután börtönbe dugtak. Ilyenformán nagy kinnal összehozták a hiányzó harmincegy embert és ma már a város be van iktatva a huszezer lakossal bíró városok közé.

— Névcseré. A Hollaky féle Temesváren tárgyalt pörről szóló tegnapi tudósításunkban névcseré folytán szerepelt Hollaky Artur — Hollaky Imre helyett.

— Üngyilkosság a telefonnál. Londonból írják: Egy szép ifjú és gazdag angol leányt, Miss Buchanant érte az a tragikus sors, hogy vőle-

génye öngyilkosságának álltanja legyen a te lefennél. Szokása szerint felesengette egy másik városrészen lakó vőlegényét, a kivel közlő esküvőjükről, a hozzávaló készülődésekről beszélgetett azon a bizalmas gyöngéd hangon, mely a két szerelmes közt mindig uralkodott. A vőlegény trefásan némi kifogásokat tett a leány egyes intézkedései ellen, mire ez ugyanolyan enyelgően viszonzta:

— Jó, hát akkor nem is leszek a feleséged, te esznya.

S aztán a szokásos adieu-val befejezte a beszélgetést. De még le sem tette a kagylót, a mikor iszonyu dörrenés hangzott át a telefonon; rémülten cseppet visszavet, könyörögve szóló-gatta vőlegényét, de minden hiába volt, nem kapott feleletet. Kétségbeesetten küldte fel vőlegényéhez annak egyik közelben lakó barátját, aki erre átsietett a fiatalember lakására s rémülten jelentette, hogy a vőlegényt a földön fekvő, véresen találta, egyik kezében revolverrel a másikban pedig a kagylót szorongatva, melyen keresztül menyasszonya utolsó szavai hangzottak el.

— Köszönet. Néhai Kesztenbaum Mór ravatalára szánt keszoru megváltása fejében Ferdinánd Demeter és neje tiz koronát ajándékozott az aradi polgári menházalap javára, mely adományért halás köszönet: fejezi ki: *Sarlot Domékos* ének.

— Hajhullas ellen használjon *Perolint* 1 üveg 1 kor. Vojtek és Weisznál. 112

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi mérnök és építész egyesületi bizottsága f. hó 21 én este 9 órakor a Központi Szálló külön termében *társas vacsorát* rendez. A résztvevők számából következőleg igen hangulatos estnek ígérkezik, miért is a fiatalság már gondoskodott arról, hogy jó cigány se hiányozzék a minden tekintetben jól rendezett s jó hírnek örvendő mérnök összejövetelről. A társas vacsorán, melyet tánc követ esetleg, egyesületi tagok s családjaik, valamint egyesületi tagok által bevezetett vendégek szívesen láttatnak s bizonyára egy kedélyesen töltött est emlékével fognak rá visszagondolni.

(=) A felsőbb leányiskola ünnepélye. Az Arad városa által segélyezett Magan Felsőbb Leányiskola 1906. március hó 25 én és 26 án, az iparosház dísztermében jótékonycélú ifjúsági ünnepélyt tart, melynek műsora a következő: 1. a) Grünfeld: „román” füz dur b) Stawenhagen: „caprice” zongorán előadja Singer Rózsi V. o. t. 2. „Bébé est malade” átdolgozta Arabian Klotild. Személyek: Madame Dömötör Margit II. o. t. Le docteur Hajek Irén II. o. t. Marie Jánossy Böske II. o. t. 3. Magyar Solo: Lejti Prigyi Margit II. o. t. 4. Prológ: a „Virágálmom”-ról, szavalja Flesch Juliska V. o. t. 5. A „Virágálmom” allegorikus játék versben, dalokkal és táncokkal s felvonásban. Irta Tordai Graill Erzs. Személyek: Virágtündér Lövy Rózsi IV. o. t. Rózsa Glück Ilona VI. o. t. Lilliom Szabó Margit V. o. t. Rozmárin Gottlieb Adél V. o. t. Rzedea Kemény Margit V. o. t. Szegfű Mittler Margit V. o. t. Orgona Lövinger Ilona V. o. t. Viola Assai Margit IV. o. t. Bazsarózsa Singer Rózsi V. o. t. Tulipán Rosenberg Eszti V. o. t. Pipacs Neuwelt Elsa III. o. t. Gyöngyvirág Medvecky Bella II. o. t. Ibolya Schelly Hajnalka III. o. t. Nefelejts Dacsi Lenke II. o. t. A táncoló kisvirágok: Binder Felicitas, Frankl Lily, Guttmann Irma, Hajek Irén, Kaufmann Jolán, Kellner Erzs, Kövér Ilona, Kövér Böske, Lichtig Alice, Lövy Irénke, Pál Klári, Schwarcz Klári, Schór Margit, Szabó Klarisse, Sücs Jolán, Steln Karola. Az énekkarban működnek: Dömötör Eszti, Duffner Mariska, Erdély Ottilia,

Fetter Margit, Flesch Juliska, Freud Irma, Gottlieb Adél, Gulácsy Ionka, Hageter Jolán, Hohn Mariska, Horváth Irén, Kemény Margit, Kállény Irma, Kondor Anne, Kornfeld Klári, Laudár Cecill, Lövinc Vilma, Probst Erzs, Rác Valéria, Schattelesz Erzs, Vörös Magda. Kezdte délután 5 órakor. Balépő díj: ülőhely I—VII. sor 2 kor., a többi sorban 1 kor., karzati ülőhely 1 kor., földszinti állóhely 60 fill. Jegyek kaphatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében és e.ó.adás előtt a pénztárnál. A tiszta jövedelem az aradi Kosuth-szobor javára esik, részben torna- és játékszerek beszerzésére fordítatik.

A babona áldozata.

(Boszorkányzás Apateleken.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 23.

A román nép talán széles Európában a legbabonásabb. Az ördögök, a boszorkányok, a legkülönbözőbb szellemek, a hazajáró halottak mind szerephez jutnak a szegény és műveletlen románok lelki világában s ezektől a földöntúli dolgoktól való babonás félelem ad azután okot olyan esetekre, amelyek között a halottak kiásása és más ilyesmí igen gyakori dolog. A babona a tegnapi napon is elvitt egy áldozatot, egy öt esztendőes kisgyermeket, aki boszorkányüzés közben halálos sebeket szenvedett.

A szomorú esetről apateleki tudósítónk a következőket jelenti:

Tegnap délután a falu közepén román népszokás szerint nagy tüzet raktak, amelyet azután a falu legényei és leányai sorra átugrálának, mert ez a babona szerint megszabadítja a községet a boszorkányoktól. Vigan folyt az ugrádozás s a fél falu összegyűlt a tűz köré. Ott volt Belló Patronia is, öt esztendőes kisleányával, Marjucával.

A tűz már lassanként hamvadni kezdett s ekkor a gyermekekre került az ugrálás sora. Először a nagyobbacska próbálkoztak meg, majd, amikor már csak zsarátnok maradt meg a tűzből, a kisebbek is megpróbálkoztak. Belló Marjuca is átugrotta a tüzet s ez a multság annyira megtetszett neki, hogy az ugrást többször is megkísérelte.

Eközben a kis leány ruhája tüzet fogott, amit azonban csak akkor vettek észre, mikor az egész ruhát előntette már a hirtelen felcsapó láng. A jelen voltak között erre a látványra nagy zavar keletkezett, mindenki elvesztette a fejét, úgy hogy amikor nagysokára eloltották a szerencsétlen gyermek ruháit, ez már oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy néhány órai kintlódás után *kilehelte a lelkét*.

A gyászos esetről értesítették az aradi királyi ügyészséget is, amely gondatlanságot látván a baleset körül fenforogai, elrendelte a kis leány felboncolását. A boncolás megejtésére holnap kiszállnak Apatelekre *Aussterweil* László dr. törvényszéki és *Csillag* Ignác dr. járási orvosok.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A lap kobzó. Budapesti tudósítónk táviratozza: Most, hogy napirenden vannak a mindennapi lap-elkobzások, ezt a körülményt furlangosan használta fel a saját javára egy *Grünspitz* Fábán nevű foglalkozás nélküli kereskedő. Néhány héttel ezelőtt a korán reggeli órákban beállított a trafikokba, ahol így szólott:

— Detektív vagyok. Utasításom van, hogy ezt és ezt a hírlapot elkobozzam. Adják ide az összes még meglévő példányokat.

A szegény trafikosoknak dehogy jutott volna eszükbe felszólítani a detektív urat, hogy mutassa be a vizsgálóbírói végzést, vagy annak másolatát. Mindjárt az első felszólításra szó nélkül odaadták az áldetektívnek a lapokat. Grünspan ilyen módon több kilogramm papírost gyűjtött össze és azokat makulatura gyanánt eladta. A turpisság azonban kiderült s Grünspan Fábán ellen egy trafikos, aki őt felismerte, csalás büntette címén följelentést tett.

— Igaz, hogy maga detektívnek adta ki magát? — kérdezte a mai tárgyaláson a vádlottól a bíró.

— Ezt tagadom. Erre nem is volt szükségem. Különbem nem megkárosítási szándékból követtem el azt, amivel vádolva vagyok. Én csak egy jó heccet akartam csinálni. Kíváncsi voltam rá, hogy egyszerű bemondásomra, hogy én lapkobzó vagyok, ideadja-e a panaszos az ujságokat. A hecc sikerült. Szó nélkül ideadta.

A bíró nem hozott ítéletet, mert több tanu beidézése végett el kellett halasztania a tárgyalást.

§ A képviselőjelölt pálinkája. Az általános képviselőválasztások idején a szabadelvű párt *Rohonyi* Gyulát, mint jó interánust a tótok közé küldte, akik jórészt egy hiten vannak vele. *Rohonyi* a losonci választokerületben lépett föl, ahol erős ellenfélre akad *Molnár* Albert függetlenségi jelöltben. Tavaly, január 20 án járta be *R. onyi* a kerület községet, s mindenütt *Tissa* István gróf politikáját magyarázgatta a tót atyafiaknak, akik edes-keveset értettek belőle. Többek közt megfordult Turopolyán is, s távozásakor egy kis aprópénzt hagyott a községi jegyzőnél azzal a rendelkezéssel, hogy osztogassanak rajta egy kis pálinkát a választóknak. A jegyző azonban jobbnak látta, ha a pálinkát maga issza meg. Neszét vették ennek a szándéknak a falubeliek s mintegy harmincan a község házához vonultak, ahol fenyegetések között követelték a részüket. Minthogy a jegyző nem reagált, bevették a község háza ablakait. Csakhamar megjelent a helyszínen a csendőrség, akiket a nép szintén megdobált. Erre a csendőrök a tömeg közé lóttak. A lövések nyomán két ember nyomban halva esett össze, négy pedig súlyosan megsebesült. A tömeg erre széfutott, sikerült azonban *Bonyó* Pált és tizenkét társát fölismerni, akik aztán *hatóság elleni erőszak és magánosok elleni erőszak* miatt a balassagyarmati törvényszék elé kerültek. A bíróság egyenkint *hat hets fogházra* ítélte őket. A budapesti kir. ítélőtábla *Hérics-Tóth* János elnöklése mellett ma helybenhagyta az elsőbírói ítéletét. A vádlottak semmiségi piaszt jelentettek be.

NAPIREND.

Március 24. Szombat. Róm. kath. naptár: Gábor. — Protestáns naptár: Gábor. — Izraelita naptár: Sabbat, Pe. — Görög-keleti naptár (március 11.): Szofron. — A nap kél 5 óra 58 perckor, nyugszik 6 óra 16 perckor.

Időjárás. A központ meteorologiai-intézetnek Arad, ra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változóköny, szeles, enyhebb, sok helyütt csapadék.

Március 24. Az aradi atletikai klub díszturnája a Weitzer János utcai polgári fiúiskola tornatermében.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

F. A. (Arad) Az első hibás, a második a jó: „Tóth a sok közül egyike volt azon embereknek, akik így cselekedtek.”

W. I. S. Eddig nem nyert semmit.

Magyar férfi öltöny-szövetet gyártmányu csak

a kizárólagos posztó gyári raktárban kaphatunk.

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Telefon szám 478.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 23.

Szesélyes időnk van; ma egész napon át őrjási szél volt és most talán esőt kapunk! A vetésekről újabbat nem írhatunk, csak ismétljük, hogy igen szépek általában.

A gabonavásár folyton pang, s egyelőre nem is várható semmi nagyobb változás az árakban.

Elkelt a mai hetipiacon:

900—1000 mm. buza 15.60—15.90

160—190 mm. tengeri 13.40—13.60.

Névl. jegyzés rozs 12.80—13.00.

" " árpa 13.40—13.60.

" " zab 15.00—15.20

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 23

Amerika 1/2 magasabb. Kínlat és vételkészség korlátozott. Elkelt 15,000 métermázsza buza tartott áron. Az árak 100 kilónként számítva:

Zárult 13 órákor:

Buza 1906. áprilisra	16.48—16.50
Roszs 1906. áprilisra	13.60—13.62
Zab 1906. áprilisra	15.50—15.52
Tengeri 1906. májusra	13.46—13.48
Uj őszi buza 1906-ra	16.36—16.38

Zárult 5 órákor:

Buza 1906. áprilisra	16.50—16.52
Roszs 1906. áprilisra	13.62—13.64
Zab 1906. áprilisra	15.50—15.52
Tengeri 1906. májusra	13.44—13.46
Uj őszi buza 1906-ra	16.40—16.42

Irányzat változatlan.

Zárult 8 órákor:

Országos állomány	669 75
Magyar állomány	791 25
Lezárt állomány	510 50
Állomány	537
Országos magyar állomány	673 75
Készlet	599 50
Városi villamos vasút	323
Erzsébet szanatórium sorsjegy	9 50
Erzsébet szanatórium sorsjegy árú	10 50

Sarg-jéle Szappan
Glycerin
a bőrt fehérré
és gyöngédebbé teszi.
Mindenütt kapható.

Sarg Glycerin-szappan beválik úgy a felnőtteknél mint a legkisebb életkorban lévőknél, mint a legelőnyösebb tisztító eszköz. A legújabb szaktudományok mint dr. Hebra, Schauta, Frühwald, Breus Gusztáv és Károly, Schandbauer stb. tanárok által használtatik.

3741

CSARNOK.

Vojtek Chroniec letartóztatása.

Irta: Przerwa-Tetmajer Kázmér.

(3)

(Folytatás.)

Ekkor az egyik muzsikusz hangszerének elszakadt a hurja; abbahagyták a táncot. Kasia megpillantotta Vojteket. Meghökken, szégyenlősen elpirult, noha a táncotól is kipirult az arca. Nem tudja, hogy oda menjen-e hozzá vagy ne menjen? Mit mondjon? Végül hősies habozás után odamegy, kezét nyújtja és dadogva mondja:

— Vojtus! Te itt vagy?

— Itt!

Valencak kissé pityókás és csorog róla az izzadság. Kezét nyújtja Vojteknek.

— Egészséges vagy pajtás?

— Az!

A két legény kezét fogott. Ropogott a csontjuk.

A zenész hangszerét hangolta. Aztán rázendített, Vojtek leveti kalapját, tisztességtudóan üdvözli Valencakot, majd letérdel előtte, ránéz és így szól:

— Menj innen pajtás.

Valencak dacosan rázza a fejét.

— Nem megyek pajtás!

— Menj innen pajtás! Szépen kérlek!

— Nem megyek pajtás.

— Nem akarsz elmenni?

— Nem akarok.

— Igyál, megfizetem az árát.

— Nem kell.

— Pajtás...

De Valencak már a zenész előtt táncol és dalol.

Ne verekedj a korcsában, szép öcsém,
Csuffá teszek, külön legény vagyok én.

Vojtek Chroniec látszólag jókedvűen dudorászva, válaszolt:

Forr a vérem, haragomban ha látom,
Üss hát agyon, vagy én ütlek, barátom.

Valencak már nem táncol és Vojtekre néz, Vojtek pedig Valencakra. Farkasszemet néznek s mosolyognak, de tekintetük sötét, szemük szikrázik a haragtól. A parasztok észreveszik, hogy „vihar kerekedik“, hátrább vonulnak és kis csoportokba verődnek. A lányok szeretőikhez simulnak s készülődnek, bámészkodnak, mint valami nagy esemény közelében. Muzsika szól s Valencak táncol. Körben táncol, de nem esik jól neki a tánc. Mégsem akarja abba hagyni; csak azért is, csak azért is. A muzsikusz elé lépül és rékedt hangon énekel:

Kicsi lovam, piros lovam
Elvesztette patkóját,
Az árvai országuton
Isten tudja merre járt.
Hej galambom, gyöngyvirágom
Out is mindig reád gondolt,
Reád gondolt a babád.

Közen fogja Kasit és át akarja karolni derekát, hogy megforgassa a levegőben. Ekkor Florek Francus oldalba böki Vojteket:

— Vojtus! — suttozza.

Vojtek odarohan, megragadja Kasia hajtincsét, körülhúrcolja a lányt a szobában és földön vágja. A padló recseg — a lány meg sem mukkan.

— Kutya, kutya! Hát nem esküdtél meg nekem? — kiáltja Vojtek és megrugdossa keblét.

Valencak nem mocsan. Száját tátja s szemel kidüllednek. Mintha megdermedt volna a teste. Ekkor Stasaek Penckovski, Kasia bátyja a szögletből feléje szalad:

— Üsd! Vágd agyon! — ordítja s torkon ragadja Vojteket. Közben Valencak is józanodik s Vojtekre rohan.

A következő pillanatban öt-hat legény, Stasaek barátai is rokonai, Vojtekre vetik magukat. Az egyik széket, a másik ostort, a harmadik eserpedényt és söröskancsót tart kezében. Kancsóikból dulakodás közben kicsordul az árpálé. Ugyanekkor szétszalad az ajtóban csoportosuló tömeg, az emberek szertehullanak mint a jászolban levő szénaszálak, ha a ténnyel reájuk fúj. A néma óriások felemelik napsütötte karjaikat, mely váillig csupaszon kändikél ki pasztoringük bő redőli alól. Sötétek és feketék, mint az ördög, csak övük rézpántjával

csillognak. Mintha a kosceliskói vashámor kalapáccsal döngötnék a vasat, nesztelenül emelkedve és nagy zajjal csapódva le, — némán emelik fel az ökleiket s csapásaikra recsegnek-ropognak a koponyák. A szörnyű zenében néha javveszélés és sikoltás hallatszik. A fekete arcú muri néma legények szürkés kék szemgolyója villog, állatias, üvöltő hang kél ajkukról, izmos karjaik pedig könnyűszerrel dobálják, vetik a beléjük csimpajkodó legényeket, akárcsak a keresztbe rakott szénát a réten. Fejezeikhez szerencsére nem nyulnak, mert másként, uram bocsá, szörnyűség beszélni is róla... Vojtek Chroniec az alatta fekvő Valencakra térdel és fojtogatja vetélyiársát; tiupágája lecsuszott, de nem törődik vele.

A tömeg kifele tolong, menekül a korcsából, a muzsikuszok rémülten húzódnak meg a sarokban. A muri legények kiszorítják a tolongókat a pítvarba s csakhamar üres lesz a szoba Vojtek körül. Florek Francus odasompolgog s meglöki Vojtek karját.

— Vojtus!

Majd fogát vicsozítja és kutyamódra morog.

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Március 23 —

Központi szálloda Porsár Károly kereskedő Budapest. — Mittler Arnold és Albert birtokos Bécs. — Virth Antal kereskedő Budapest. — Roth Frigyes utazó Budapest. — Klein Samu birtokos Mezősas. — Véber Vilmos utazó Budapest. — Roth József utazó Budapest. — Piehler Elemér művész és neje Budapest. — Jörg Endre ügyész és neje Temesvár. — Láng Sándor utazó Budapest. — Szántó Ferenc kereskedő Budapest.

Vas szálloda Wirtschafter Ferenc utazó Budapest. — Schwarcz Fülöp utazó Budapest. — Goldstein Kálmán utazó Budapest. — Steinitz Gábor utazó Debrecen. — Gyárfás Ed. utazó Budapest. — Bösch Mór utazó Budapest. — Borbély Gyula mérnök Lugos. — Hammer György földbirtokos és neje Elek. — Materni Antal utazó Budapest. — Lenkuza István lelkész Lugos. — Grundbeck István mérnök Lugos. — Kohn Adolf utazó Gablonc. — Rechnitzer Mór utazó Bécs. — Effenberger Ferenc utazó Bécs. — Stern Samu utazó Bécs. — Roth Adolf utazó Debrecen. — Reitzer Jakab utazó Budapest. — Plesch Mór utazó Orosháza. — Sontag N. titkár Szeged. — Schlesinger Ottó utazó Bécs. — Sággy Gyula utazó Budapest. — Ambrosi M. Medgyes.

Nádor szálloda. Momtzei Gyula körjegyző Lugos. — Spitzer Ado I utazó Budapest. — Nagy József kereskedő Temesvár. — Gusz Henrik utazó Remscheid. — Steiner János aljegyző Battonya. — Rajki Mihály tanító Domb. — Fekete Lajos festő Kolozsvár. — Szirka János tanító Monor. — Filo Ferenc igazgató tanító Kristyór. — Grünhut Emil mérnök Budapest. — Hortenstein mérnök Budapest. — Korb Janos állami anyakönyvezető. — Korb Antal könyvelő Szentmarton. — Salogány Demeter ügyvéd Portelek.

Nemzeti Színház.

Béret 165. sz.

Párlan.

Szombat, 1906. évi március hó 24-én.

A vén leányok.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta: I. M. Barrie. Angolból fordította: Mihály József.

SZEMÉLYEK:

Brown	Kesztler E.	Thoebe	Kápolnai J.
Spicer	Delli Lajos.	Mary	Kőrössi J.
Blades	Mariházi M.	Fanny	Rákosi Gizi.
Egy őrmester	Borbély S.	Henriette	Biró Irén.
Tomson	Benkő Gizi.	Charlotte	Zalai Margit.
Susanne	Novák Irén.	Patty	Benkőné P.

Kezdete este 7 és fél órákor.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza

ellen azáltalán tanár és orvos által naponta ajánlja.

Mihályi ételtelen utazókat is kínálunk, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

P. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sv.)

Sirolin

„Roche“

Az aradi és csanádi egyesült vasutak motor-menetrendje, érvényes 1906. márczius 1-től.

Table for Arad-Uj-Szt-Anna-Kétegyháza route, listing stations and train times.

Table for Szeged route, listing stations and train times.

Table for Arad-Uj-Szt-Anna-Kétegyháza route, listing stations and train times.

Table for Szeged route, listing stations and train times.

Table for Arad route, listing stations and train times.

Table for Arad-Brád route, listing stations and train times.

Table for Borossebes-Buttyán-Monyháza-fürdő route, listing stations and train times.

Table for Mezöhegyes-Kétegyháza route, listing stations and train times.

Table for Mányháza-fürdő-Borossebes-Buttyán route, listing stations and train times.

Table for Kétegyháza-Mezöhegyes route, listing stations and train times.

Table for Brád-Arad route, listing stations and train times.

Table for Borosjenő-Csérmé route, listing stations and train times.

Table for Csérmé-Borosjenő route, listing stations and train times.

1103—1906. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségénél megüresedett és évi 2200 korona fizetéssel valamint a megfelelő lakbér illetménnyel javadalmazott kamarási állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom ennek folytán mindazokat, kik az állást elnyerni óhajtják és az 1888. évi I. t. cz. 19. §-ban előírt képesítésüket igazolni tudják, miszerint kérvényüket hozzám í. évi április hó 7-ig bezárólag annál is inkább bemutatásuk, mert a később érkezett kérvények figyelembe vételét nem fogom.

Arad, 1906. évi márczius hó 17.

Institoris,
kir. tanácsos
polgármester.

1—1906 m. g.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy azoknak, akik a Belvárosban, Sarkad, Erzsébet Ségá és Peltura külvárosokban laknak a kamarási, azoknak pedig akik Gáj külvárosban és a tanyákon laknak a gáji alkaptányi hivatalnál kell bejelenteni, hogy hány darab sertést, vagy juhot kívánnak a folyó évben a városi legelőkre bocsátani.

A bejelentésekre a f. évi márczius hó 19, 20, 21, 22, 23, és 24 napjait tűzzük ki határidőül, amelyen túl bejelentések nem fogadhatók el.

A bejelentések alkalmával lesznek kiállítva a juhokra nézve a kötelezővények a legeltetési díjak ama fele részére, amelyek nem a legelőre bocsátás előtt, hanem í. évi augusztus hó 20-ig fizetendőek.

A legelőre bocsátás napja később lesz meghatározva a közhírré téve.

Arad szab. kir. város mezőgazdasági bizottságának 1906. évi márczius hó 16-án tartott üléséből,

Varjai Lajos s. k.
tanácsnok, elnök.

158—1906. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az Erzsébet külvárosban épülő községi elemi fiúiskola részére szükséges iskolai bútort és különféle berendezési tárgyak szállításának elvállalása iránt folyó évi márczius hó 26-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 4195 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1906. évi márczius hó 19-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
ajjegyző.

4263—1906. DKSZ.

Hirdetmény.

Hartmann Samu aradi lakos Zimándi dűd 8. sz. a. telkén egy csont és rongy gyűjtő telep felállítási ára telep engedély iránt folyamodván, az 1884. évi XVII. t. cz. 27. §-a értelmében a telep helyszín tárgyalására határidőül folyó évi márczius hó 31. d. e. 11 órájára kitűzetik, melyre az érdekeltek ez uton is meghívhatnak, azon észrevétellel, hogy a telep helyszín és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatali iparügyi osztályánál folyó évi márczius hó 31-ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthező s a netáni észrevételek írásban ugyanitt, előszóval pedig a helyszíni tárgyalás alkalmával megtehető, mert amennyiben ilyenek nem emitt-nének s ha köztekintetek gátolag felemlendnek, a telep engedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezéséhez képest fog adatni.

Arad, 1906. évi márczius hó 21.

Sarlot,
főkapitány.

Aki akar évente

5000 koronát keresni,

az küldje ajánlatát

SW. 500. WEISZ & C.
Mannheim.

4555—1906 kh.

Hirdetmény.

A 27296—645 1902 számú közgyűlési határozat alapján közhírré teszem hogy az Aradon üzlettel és állandó lakással nem bíró és nem magyar honos vas- és porcelánkereskedők országos vásárok alkalmával csak a Ferencz-téren telepedhetnek le és csak sátrakban árusíthatnak.

Arad, 1906 évi márczius hó 21-én.

Sarlot s. k.
főkapitány.

1750—1906.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a f. évi tavaszi országos vásár márczius hó 30-án kezdődik s öt napon át, azaz 1906. évi április hó 3-ig bezárólag tart.

Szarvasmarha, ló, sertés és juh belföldre korlátlanul, — külföldre csak szarvasmarha szállítható.

Arad, 1906. évi márczius hó 7-én.

A városi tanács.

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a

„TRIAS“

2—3 napi befecakendezéssel a folyást utóbaj és fájdalom nélkül felelősség mellett megszünteti. A legrégebbi s legelhanyagoltabb folyásban szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. Férfiaknak kor. 2.72, nőknek 3 kor. 54 fill. beküldése után bérmentve küldetik. Fecskendők külön 1 korona. Raktár Aradon Földes Kelemen gyógyszerárában, Deák Ferencz-utca 11. sz. és a legközelebb vidéki gyógyszerárában. 3834

5777—1906. sz.

Hirdetmény.

A flumei hadtengerészeti akadémiában az 1906/7-ik tanév kezdetén betöltendő egész ingyenes és féldíjmentes, valamint fizetéses és alapítványi helyekre vonatkozólag a cs. és kir. közös hadügyminisztérium tengerészeti osztálya a pályázati hirdetményt közzétette.

Miről az érdeklődők azzal értesítettek, hogy a részletes pályázati feltételek a városi ka'onaügyosztályban betekinthezők.

Arad, 1906 évi márczius hó 17-én.

A városi tanács.

141—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szín- és bérház épület déli oldalán az első emeleten lévő, jelenleg Vajda Benő által bérelt 2. számú 3 utczal. 1 elő, és 1 cselekedszobából és megfelelő mellék-helyiségekből álló lakásnak 1906. évi márczius 1-től számítandó 3 évre való bérbeadása iránt 1906. évi márczius hó 26-án d. e. 10 órakor árverést tart, azonban ajánlatok ezen idő letelte előtt is bármely napon a gazdasági ügyosztálynál megtehető.

Kikiáltási-ár: 1000 korona évi bér és 51 korona 12 fillér évi vízfogyasztási díj.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1906. évi márczius hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
ajjegyző.

T. cz.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a landecki (Tiroi)

electrochemische Werke r. t. calcium-carbid gyártmányainak délmagyarországi főraktárát átvettem.

Carbidgyártmányunk pormentes, egyenletes szemnagyságú, a gázt lassan fejlesztő. 15° Celsiusnál és 760 mm. légnyomásnál 290—300 liter acetyingáz nyeréséért jót állók.

Ezt a carbidot következő áron ajánlom: 483

1— 3 mm. kor 34	} temesvári raktárban.
4— 7 " " 33	
8—15 " " 32	
16—35 " " 31	

(darabokban)

Tisztelettel
Kriser Ede.

A hölgyek legszebb díszje

a fehér és tiszta arcbőr,

ezt elérhetjük a bámulatos, csodás hatásáról hírneves

Hajós-főle

ARADI IBOLYA-CRÉME

használata által.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arczisztatlanságot egy csapásra megszüntet.

Ára 1 korona, dupla tégely 2 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill. Ibolya-hőlgypor fehér, rósa vagy órem színben doboza 1 K. 20 f. Ibolya-tej (Kau de Violette de Hajós) 1 korona.

Óvakodjunk utánzatoktól!

A bevásárlásnál csakis Hajós-főle Aradi készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertárában 3861

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

további Földes Kelemen, Kossuth Pál, Ring Lajos, Vajtek Kálmán gyógyszeráraknál és Vajtek és Weisz drogeriájában.

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye nagy fal Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léczekkel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, ugy többé nem lesz az ily potom áron beszerezhető.

Nem reklam!

Hanem tény!

hogy Aradon a legjobban és legolcsóbban lehet vásárolni a

HEGEDÜS ÁRMIN

ujonnan berendezett áruházában

Aradon, a Szabadság-téren 17. sz. alatt, a 13 vértanu szoborral szemben.

Kis árjegyzék kivonat:

Állandó okassió szövetvásár, csak ruhára alkalmas
Mtre 47 krtól.

120 cmtr. széles divat és fekete színben, ruhára
és costümökre Mtre 95 krtól feljebb.

120—140 cmtr. széles kizárólagosan costümre al-
kalmas Mtre 60 krtól 4 frt 50 krig.

Czégem különlegessége divatos Umbreé blouz kelme
Mtre 63 krtól.

Meglepő ujdonságok blouz kelmékben, koczkás és
csikos Mtre 98 krtól feljebb.

A meddig a készlet tart, 250 drb. különféle 5 és 4
mtr darab selymek 3 frt helyett 1 frt és 1 frt 25 kr Mtre.

Taft selyem két színben, nem nagyon megbízható
Mtre 35 kr.

Férfi gallérok 10 krtól, kézelők 19 krtól. Férfi ing
fehér puha mellel 1 frt 15 kr., színes mellel 98 kr.

Női ingek finom madapollán schiffonból drbja 1 frt
10 krtól.

Hálókabátok madapolán schifonból darabja 85 kraj-
czártól.

Több mint 10,000 vég mosó delain remek fantazi színekben, fölülmulja a francia árut Mtre 20 krtól 27 krig.
A hazai vászon és tarkaáru gyárak egyedüli lerakata, egy vég vászon 3 frt 75 krtól, egy vég kanavász 3 frt 35 kr.

Eső- és napernyők már 1 frt 10 krtól, a világhírű legjobb anticke ernyő csak 1 frt 75 kr.

Egy-két személyes gloth paplan hófehér vattával ezelőtt 4 frt, most 2 frt 95 kr.

A fenti árakban csak

HEGEDUS ÁRMIN ÁRUHÁZÁBAN LEHET VÁSÁROLNI

Aradon, Szabadság-tér 17. szám alatt, a 13 vértanu szoborral szemben.

Figyeljünk a kékre festett kirakatra!

APRÓ HIRDETÉSEK.

1-2-3-as

új és használt vas pénzsekreny, állandó raktáron, használtakat ujak-ra becserelek. Pollák Arnold szállító, Arad. 862

Veszünk könyvtárakat

egyed. könyveket, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb árban. **INGUSZ I. és FIA** könyvkereskedése Arad. 285

Aranykéz-utca 2.

számu házban 3 szoba és 1 konyhából álló, zárt folyosóval ellátott lakás május elsejétől kiadó.

Jegygyűrűk!

és mindennemű ékszerek 14 karatos aranyból és finom ezüstartból, ugyszintén arany, ezüst, orosz tulaezüst és mindennemű fém és inga, fa'l, ébrosztó órák rendkívül nagy választékban, olcsó árak mellett kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órák és ékszerésznél
Arad, Szabadság-tér.
Simonyi-utca sarkán,
régli színház épület. 232

Könyvkötészetünkben

**egy ügyes fiu
tanulónak
felvétetik.**

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy rövid zongora

eladó Neumann Antalnál, Deák Ferencz-utca 26. sz. alatt. 798

Veszek

urasságoktól használt nyári és téli férfi-ruhákat, utazóbundákat, háló, ebédlő és más butorokat 848

a legmagasabb áron veszek és eladok. Kivánatra vagy levélbeli meg-bívtásra házhoz is megyek.

Menczer Márton

Arad, Árpád-tér 5. sz.
(Izraelita templom épület.)

326/1906. ügyszám.

Árverési hirdetmény.

Herbstein Mór lisztkereskedő aradi lakosnak, Eich Nándor késedelmes vevő, kereskedő, világosi lakos elleni ügyében (286) kettőszáznyolcvanhat zsák (143) száznegyvenhárom méter-mázsa finom korpá (1906. ezerkilencszázhat évi márczius hó (26) huszonhatodik napján délután (4) négy óraker a Neuman Testvérek buzsaiki telepén közbenjöttöm mellett tartandó nyilvános árverésen készpénzfizetés ellenében eladatni fog.

Kelt Aradon, (1906) ezerkilencszázhat évi márczius hó (23) huszonharmadik napján. 937

Beles János,
kir. közjegyző.

Az 1902. évi verscezi ipar és gazdasági kiállításon és az 1901. évi makói ipar és gazdasági kiállításon a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L.

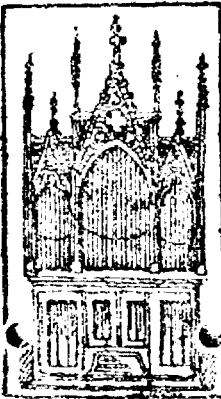
ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

ORGONA-ÉPÍTŐ MINTÉZET (villamos üzemre berend.)
TEMESVÁROTT.

Szállit kítűnő, leg-újabb rendszer szerint készített

pneumatikus
orgonákat

bármily nagyságban a legolcsóbb árak mellett.

Javítások, átalakítások és hangolások át-vétetnek, olcsón és kítűnő szakértelemmel eszközöltetnek. 421

Bővebbi felvilágosítással és költségvetéssel szívesen szolgálók.

Az 1896. évi kiállításon a nagy millenniumi éremmel kitüntetve.

Csinosan butorozott

külön bejáratu szoba azonnal kiadó Andrásy-tér 20. sz.

Schveffer és Vörös

virágkereskedésük

Aradon, Minorita-palota.

Elfogad a legjutányosabb árakban

koszoru, csokor

és egyéb

virág-diszítések.

Parkirozásokra tervvel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk. 645

Százezer esetben kipróbált. Ártalmatlan, tartós, remek színű **hajfestő** a

FÖLDES-1616

MELANOGENE

fekete, barna és világos-barna színekben. 3871

Ára: 2 kor. 80 fill.

Az eredeti haj színétől meg nem különböztethető, nem piszkít, nem kopik, lemoshatatlan s felismerhetetlen.

Készíti: FÖLDES K. ARAD.

Intelligens urak,

kik életbiztosítási üzletszer-zéssel foglalkozni óhajtanak

állandó alkalmazást

nyerhetnek.

Czím a kiadóhivatalban.

Köhögés!

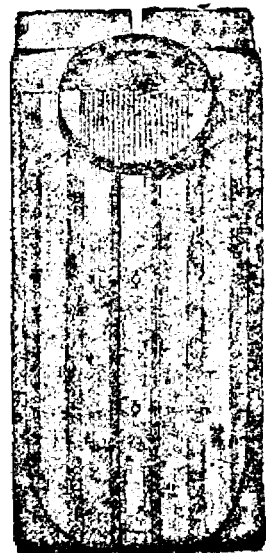
Aki ezt meg nem figyeli, az önmagának ellensége!

**Kaiser-féle
mell-bonbon.**

A három fenyővel. Orvosilag ajánva és megvizsgálva köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkásodás ellen. 4512 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja, hogy amit ígér, meg is tartja.

Csomagja 20 és 40 fillér.

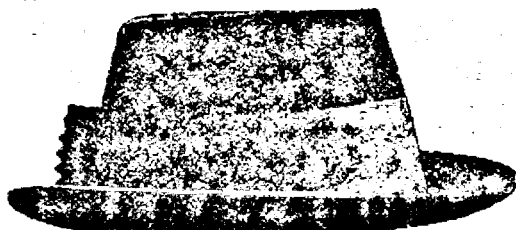
Kapható: Gutori Földes Kelemen, Berger Gyula a Szent Erzsébethoz címzett. Nadjos Árpád és Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Aradon. 2056

Álapítottatott 1860.
Árak tekintetében versenyképes vagyok.
3 darab
szines divat-ing
(batiszt ulánzat) 4 frt 70.
Fogol zephir ingek remek színekben vannak raktáron.
Fehérneműeket legkítűnőbb szabásban készítem el.
Jruk kítűnő minőségeért üzletem jó hírneve kezkesedik!

MÜNZI.

Kalap ujdonságaimat kérem megtekinteni.

Fővárosi és angol divatgyölyt által választott kalapokat legnagyobb választékban tartom raktáron!

ARAD.

Állami telephon 213.

Kirakataimban állandóan a legizlésesebb nyakkendő ujdonságok láthatók.

**Legerősebb kötésű
tavaszi és nyári
harisnyák.**

- 3 pár dohány és szürke szín frt —.72
- 3 pár divat csikos „ —.90
- 3 „ selyem ulánzat 1.—
- 3 „ divat csikos cerna 1.45

